Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za vse leto..... $6.00
Za pol leta..... $3.00
Za New York celo leto... $7.00
Za inozemstvo celo leto... $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 131. — ŠTEV. 131. NEW YORK, TUESDAY, JUNE 6, 1922. — TOREK, 6. JUNIJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

UNIJE SO ODGOVORNE ZA ŠTRAJKE

ZNAČILEN ODLOK NAJVIŠJEGA SODIŠČČA. — ZA VSO POVZROČENO ŠKODO MED ŠTRAJKOM SO ODGOVORNE UNIJE, IN TO SAMO LOKALNE ORGANIZACIJE. — TA ODLOČITEV JE ENA NAJBOLJ VAŽNIH, KAR JIH JE BILO IZDANIH TEKOM ZADNJIH LET.

Washington, D. C., 5. junija. — Zvezno najvišje sodišče je danes izjavilo:

Za vso škodo, katero povzročijo štrajkarji tekom štrajka, so odgovorne delavske unije oziroma organizacije.

Podjetniki lahko tožijo unije za odškodnino.

Ta odločitev je ena najbolj važnih, kar jih je bilo izdanih tekom zadnjih let proti delavskim unijam.

Najvišje sodišče je razpravljalo o tožbi, katero je dvignila Coronado Coal Co., v Arkansasu proti United Mine Workers of America.

Razsodilo je, da mora plačati organizacija kompaniji skoraj pol miljona dolarjev odškodnine.

Soglasno z odločitvijo najvišjega sodišča, niso uradniki mednarodnih organizacij odgovorni za štarjk in vsledtega tudi niso odgovorni za povzročeno škodo.

Vsa odgovornost pada na lokalne unije.

ČRNA ROKA ZATHEVA $50,000 OD BANKIRJA.

Chicago, Ill., 4. junija. — Črna roka je dostavila potom majhne deklice George Woodruffu, predsedniku First National Bank of Joliet pismo, v katerem mu preti s smrtjo, če bi ne hotel plačati Črni roki $50,000.

Kaj je odgovoril predsednik na to, ni še znano.

ga leta študiral razpoloženje in običaje tega ognjenika.

— Mislim, da snuje madama Pele nekaj zlega, — je rekel profesor. — Vsako uro pričakujem pomembnih dogodkov.

— Erupcija bo mogoče taka kot je bila velika erupcija leta 1840, ko so bili obširni okraji krog ognjenika preplavljeni z lavo.

ČETA UBILA DVA BANDITA.

Flint, Mich., 2. junija. — Dva neidentificirana bandita, člana tolpe štirih, ki je napadla Metamora državno banko ter odnesla $6500 v gotovini, sta bila ustreljena od 500 uradnikov in farmerjev v nekem gozdu v bližini Hadley, potem ko sta bandita težko ranila William Brucknerja, nekega železniškega detektiva.

Strojna puška, katero je operiral detektivski seržant Johnson iz Flinta, je napravila konec streljanju preostalih dveh roparjev, ki sta se skrivala v nekem gostem močvirju.

Rane, katere je dobil detektiv Bruckner, so tako težke, da najbrž ne bo okreval.

DINAMITIRANJE MEHIŠKEGA VLAKA.

Mexico City, Mehika, 5. junija. Neki vojaški vlak je bil dinamitiran in oropan pri Elevado in pet in dvajset vojakov poleg cele posadke je bilo ubitih, soglasno s poročili, ki so prišla iz Puebla.

Vlakovodja je rešil svoje življenje s tem, da se je skril med razvalinami vlaka.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu: Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Spilitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron	$ 1.30	1,000 kron	$ 4.00
400 kron	$ 1.70	5,000 kron	$20.00
500 kron	$ 2.10	10,000 kron	$39.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 3.10	500 lir	$27.50
100 lir	$ 5.90	1000 lir	$55.00
300 lir	$16.80		

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in lirani sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potom "Adriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za krone. Več pojasnila najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi **v efektivnih dolarjih**, ali z drugo besedo, v **gotovem amerikanskem denarju.**

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v amerikanskem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do $10.— po 50 centov, za izplačila od $10.— do $50.— po $1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $2.—.od sto.

Ako biva naslovnik v kraju, kjer **Jadranska banka** nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačala, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnjo pošto. To je najsigurnejši način nakazila, da dobi naslovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več kron ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street **New York, N Y.**

(Advertisement)

PIKETI PRED BELO HIŠO.

Amerika je glede izpustitve poli tičnih jetnikov zaostala za vsemi drugimi državami. Vse druge dr žave so jih izpustile na prosto, samo Amerika jih še drži v ječah kot državi nevarne elemente. Te dni je piketiralo pred Belo hišo več sto otrok, ki so z raznimi napisi zahtevali od predsednika oproščenje svojih očetov.

BERNSTORFF IN BIVŠI KAJZER

Kajzer je odklonil vse migljaje, da naj se odpove svojim privilegijem ter branil princa Maksa.

Berlin, Nemčija, 5. junija. — Grof von Bernstorff je objavil v perijodičnem listu Demokratična Nemčija, katerega urejuje sam, zanimiva razkritja, ki se tičejo sedaj vršeče se kontroverze na Nemškem glede padca monarhije ter bega kajzerja na Holansko. Nacijonalisti in reakcijonarji trdijo, da je princ Maks Badenski kot kancelar "izdal" kajzerja ter ga s trikom pripravil do tega, da je podpisal svojo odpoved. Bernstorff, ki zagovarja princa Maksa, piše:

— Če je mogoče princu Maksu kaj očitati je to, da ni radi svojega velikega spoštovanja do monarhistične ideje takoj pri prevzetju urada kancelarja izsilil odpovedi kajzerja in kronprinca. Le ena možnost je obstajala, da se reši monarhnjo in ta je bila, da bi se v pričetku oktobra 1918 proklamiralo princa Viljema, najstarejšega sina kronprinca, kajzerjem, s princem Maksom kot regentom.

— Koncem meseca oktobra me je princ Maks pozval iz Carigrada v Berlin, da mu pomagam pri vršečih se pogajanjih. Ob onem času sem dnevno razpravljal o vprašanju odpovedi kajzerja in kronprinca s kancelarjem na vrtu njegove hiše. Mogoče bi se dalo celo ob onem času rešiti monarhijo, če bi kajzer odločne ne odklonil vseh milih poskusov, da se ga pregovori k odpovedi in tako je prišla neizogibna katatstrofa dne 9. novembra.

— Onega usodepolnega dne sem bil v družbi princa od prvega trenutka naprej ter se mudil v kancelarjevi palači do zadnjega trenutka. Jaz vem vsled tega, da ni imel pri vseh svojih pogajanjih z armadnim glavnim stanom ničesar drugega v mislih kot to, kako rešiti monarhijo.

— Ni res, da je princ Maks na svojo lastno pest proklamiral odpoved kajzerja. Natančno se spominjam, kako je Hitze telefoniral iz Spa, da se hoče kajzer odpovedati in kako je princ Maks odgovoril, da je to prepozno, ker je bilo to že storjeno v Berlinu. Tako je nemška monarhija povzročila svoj lastni pogin v jeseni leta 1918.

REKORD MORNARIŠKEGA AVIJATIKA.

Washington, D. C., 3. junija. — Major E. H. Brainerd mornariškega zbora, ki je poletel iz Houstona, Texas, v službenem aeroplanu, je dospel danes semkaj na Bolling letalno polje ter preletel s tem 1500 milj v štirih dneh.

V glavnem stanu mornariškega zbora se je označilo ta polet kot eksperiment v letanju preko dežele na velike razdalje.

Potem ko je zapustil Ellington polje zgodaj zjutraj dne 31. maja, se je major Brainerd štirikrat ustavil, prvič v Dallas, Texas, 260 milj od Houstona, kjer je prenočil. Naslednjega dne je poletel na razdaljo 600 milj do Belleville Ill. Ko je prenočil tam, je poletel v Dayton, O., na razdaljo 350 milj. V petek in danes je završil zadnji del poleta ter dospel na Bolling polje po poletu na razdalje 400 milj.

V PRIČAKOVANJU VULKANSKE ERUPCIJE NA HAVAJU.

Hilo, otok Havaj, 5. junija. — Boginja Pele, havajska boginja vulkanov, ki je v pričetku tega tedna zakurila svoje ognje v dolgo spavajočih kraterjih, pripravlja strašno brozgo v svojih velikanskih kotlih pod ognjeniki, katero lahko vsak trenutek izlije nad okolico ognjenikov. To vsaj je prorokovanje profesorja Jaggarja, vulkanologa, ki je dol-

ZOB V PLJUČAH MU JE PRINESEL SMRT.

Lausanne, Švica, 5. junija. — Zob, ki je zašel po sapniku v pljuča, je povzročil smrt švicarskega letalca Johnerja, ki je bil ubit, ko je njegovo letalo pretekli četrtek padlo več sto čevljev globoko.

Nobena kost letalca ni bila zlomljena in poznejša priskava je dognala, da je povzročil smrt zob, ki je zašel v pljuča.

UBIL TOVARIŠA V POLICIJSKI CELICI

Italijanski prodajalec rib je zadavil irskega pleskarja, s katerim se je nahajal v skupni celici.

New York, 5. junija. — Eden najbolj hladokrvnih umorov, kar jih je bilo soglasno s policijo kedaj zaznamovati, je bil izvršen danes zjutraj v neki celici Sheepshead Bay policijske postaje, ko je neki jetnik zadavil drugega ter mu nato še razbil glavo o zid, ker je žrtev "delala preveč kravala."

Mrtvi mož je William Ownes, pleskar, star osem in štirideset let, z iztočne štirinajste ceste v New Yorku. Artiran je bil na Coney Islandu radi pijanosti in ker je nosil pri sebi pijačo, odvedli so ga v Sheepshead Bay policijsko postajo.

Owens je bil spravljen v isto celico, v kateri se je nahajal John Licato, star štirideset let, prodajalec rib, ki je bil aretiran preje, ker se je potikal po lastnini BRT na otoku.

Ko je šel Jerry McCarthy, paznik, skozi celice ob treh zjutraj, je bilo vse mirno. Ko se je vrnil deset minut pozneje ter pogledal v celico, je videl Licata, sedečega in s cigareto v ustih in Owens, sedečega na postelji v nenaravni poziciji. Skušal je dvigniti Owensa, a ko je našel, da je poškodovan, je poklical zdravnika, ki je proglasil Owensa mrtvim.

Najti je bilo otise prstov na vratu Owensa in njegova glava je bila razbita. Licato je priznal da je davil svojega tovariša, tolkel z njegovo glavo ob zid ter ga konečno tudi tolkel po glavi s steklenico, v kateri se je preje nahajalo mleko. Nobenega drugega pojasnila ni dal kot to, da je delal tovariš preveč kravala.

Šestnajst jetnikov v osmih nalaljnih celicah je izjavilo, da nikdo čul nikakega šuma in da ni delal Owens toliko kravala, da bi jih prebudil.

Dočim se je nahajal pod nadzorstvom v neki sobi policijske postaje, se je hotel Licato polastiti revolverja nekega policista ko se je slednji preoblačil, a drugi je pravočasno preprečil njegovo nakano.

— Dajte mi mir, da spim — se je glasil njegov odgovor na vsa vprašanja.

NEMCI NISO OMEJILI PORABE TOBAKA.

..**Berlin**, Nemčija, 3. junija, — ljub zahtevi zaveznikov, da omeji Nemčija svoje izdatke do skrajnosti, ni slednja varčevala s tobakom, soglasno sporočilom trgovinskega departmenta.

Vaši Nemci, katere si vedno predstavljate z dolgimi pipami v ustih, so pokadili tri in dvajset tisoč miljonov cigaret in štiri tisoč in petsto miljonov smodk. Prodaja tobaka za pipo je komaj upoštevanja vredna. Visoki davek no vse oblike tobaka je prinesel vladi lepo svotico dva in trideset tisoč miljonov papirnatih mark.

117 RUSKIH OTROK USTRELJENIH NA POVELJE OBLASTI.

London, Anglija, 5. junija. — Sto in sedemnajst otrok v nekem ruskem okraju, od lakote, na smrt bolnih, so ustrelili na povelje krajevnih oblasti, da se napravi konec njih trpljenjem, soglasno z nekim poročilom iz Helsingforsa na Daily News. Kot vir se je navedlo ruski list Krasnaja Gažeta. Poročilo pojasnjuje, da so boljševiške oblasti odredile eksekucijo iz razlogov navadne humanitete. Otroci so postali inficirani, ker so zavživali odpadke.

RUSKI "POSLANIK" ODSTOPIL

BORIS BAKHMETEV, KATEREGA JE IMENOVALA KERENSKIJEVA VLADA, JE KONEČNO SPOZNAL, DA NI VEČ NA MESTU KOT POSLANIK. — NJEGOV NASLEDNIK BO POSTAL SERGEJ UGHET. — PRIZNANJE SOVJETOV JE VPRAŠANJE SAMO ZASE.

Washington, D. C., 5. junija. — Boris Bakhmetev, ruski poslanik, katerega je imenovala vlada Kerenskega, je dobil od državnega departmenta sporočilo, da se od 30. junija naprej ne bo več priznalo od strani Združenih držav njegovih poverilnih pisem.

Glede štatusa Bakhmeteva, kot uradnega zastopnika Rusije so se v zadnjem času pojavile razlike v mnenju ter se glasi, da se je državni department odločil za ta korak potem ko je Bakhmetev vspričo kritik, naperjenih proti njemu v senatu, sam ponudil svoj odstop, če bi bilo to všeč vladi Združenih držav.

Bakhmetev sam izjavlja, da je obstajal njegov glavni posel tekom zadnjih mesecev v reševanju finančnih zadev.

Čeprav se bo s tem končala čudna pozicija Bakhmeteva kot zastopnika vlade, ki še pet let ne obstaja več, je državni department vendar dostavil, da nima odstop Bakhmeteva nikakega stika s priznanjem sovjetske vlade, ker je to vprašanje zase.

Splošno se domneva, da bo Bakhmetev še pred koncem tega meseca, to je pred potekom njegove poslaniške imunitete zapustil Združene države ter se napotil v Pariz, kjer hoče stopiti v stik z neko skupino pristašev prejšnjega Kerenskijevega režima, ki je tam zelo delavna.

Soglasno z dogovorom med državnim departmentom ter Bakhmetevom, bo Sergej Ughet, dosedanji finančni tajnik Kerenskijevega poslanstva, imenovan varuhom preostale ruske imovine ter bo deležen tudi diplomatičnih privilegijev.

S tem je prišel neslaven konec poslaništva, kateremu se je vse smejalo, kajti Bakhmetev je zastopal vlado, ki že davno ni več obstajala ter razpolagal z denarjem, katerega je ameriška vlada posodila Kerenskijevi vladi.

SKUŠAJO REŠITI MLADIČA, OBSOJENEGA NA SMRT.

Ossining, N. Y., 4. junija. — Če se ne bo governer Miller oziral na prošnje, naslovljene nanj, naj reši življenje osemnajstletnega Angelo Tumberello iz Brooklyna, obsojnega, da umrje v električnem stolu prihodnji četrtek, bo vzela država eno najmlajših življenje, kar jih je kedaj zahtevala smrtna kazen.

Tumberello je bil star šele 17 let, ko je bil spoznan krivim umora nekega Louis Balsamo na pet in štirideseti cesti v Brooklynu. Porotniki so priporočili milost, ko so ga spoznali krivim, a prišli do spoznanja, da mora sodnik izreči nad jetnikom smrtno obsodbo. Porotniki so vsled tega naprosili governerja Millerja, naj izpremeni smrtno obsodbo v dosmrtno ječo. Sodnik Van Sielen ter pomožni okrajni pravdnik Voss sta se pridružila prošnji porotnikov.

Izlet v Jugoslavijo.

Zadnji čas je za onega, ki namerava v stari kraj, in hoče imeti vse udobnosti na izletniškem parniku "Paris", da se javi.

Parnik "Paris" odpluje iz New Yorka 14. junija in 24. bomo že vsak na svojem domu.

Francoska družba mi je zagotovila vse mogoče udobnosti za izletnike v tretjem razredu na parniku "Paris" in tudi onkraj po železnici. Parnik "Paris" je največji parnik francoske družbe in je najmoderneje urejen.

Čimveč nas bo, tem prijetnejše bo, zato ne odlašajte, da ne bo prepozno. Okrog sto se jih je dozdaj že javilo.

L. Benedik.

8 SOCIJALISTOV V OGRSKEM DRŽ. ZBORU

Madžarska vlada je doživela moraličen poraz kljub veliki večini, katero je dosegla pri volitvah.

Budimpešta, Madžarska, 5. junija. — Ena izmed značilnih potez splošnih volitev, ki so se vršile na Madžarskem je izvolitev socijalistov v parlament in sicer prvikrat v zgodovini te dežele (?). Izvoljenih je bilo osem socijalističnih poslancev ter je pričakovati, da bo njih število naraslo skoro na dvajset, ko se bo izvedelo za konečne rezultate volitev. Še bolj značilno pa je dejstvo, da so bili nekateri teh socijalističnih članov izvoljeni v poljedelskih okrajih, kjer so se vršile volitve javno vsled odloka vlade, koje ideja pri uvedenju tega presenetljivega popačenja vseh idej modernih volitev, je predstavljala nekaj ravno nasprotnega, kar se je dejanski zgodilo.

Ob istem času pa so imele volitve za posledico ohranitev Horthy-Bethlen režima, kajti stranka sedanje vlade ima večino v parlamentu. Ta večina je sestavljena izključno iz zastopnikov poljedelskih okrajev. V glavnem mestu samem so bile volitve tajne in vlada si ni upala postaviti niti enega samega kandidata.

Kljub novo dobljenemu mandatu pa je doživela vlada oster moralični poraz, kajti le trije člani kabineta, ki šteje enajs oseb, so bili nanovo izvoljeni. Nadaljna presenetljiva stvar v volilnem boju je, da se je skoro popolnoma izločilo zagovornike takozvane proste volitve kralja, dočim so prišli nasprotno legitimisti, ki smatrajo Otona, sina Karola za svojega nekronanega kralja, precej dobro iz volilnega boja, kajti izvoljeni so bili glavni zagovorniki Habsburžanov, med njimi grofa Apponyi in Andrassy.

Izvedelo se je, da bo novi parlament osebno otvoril admiral Horthy, ki je bil regent Madžarske izza razstoličenja Habsburžanov.

Pozor!

Sorodnike in znance je zopet mogoče dobiti iz starega kraja,

ker je bila dosedanja postava (triprocentna kvota) podaljšana za nadaljni dve leti. Dobiti sorodnike in znance iz kraja imajo prednost ameriški državljani in oni, ki imajo prvi papir. Kdor želi dobiti koga iz starega kraja, naj nam piše za pojasnilo; točna in solidna postrežba jamčena.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $6.00
Za pol leta $3.00
Za četrt leta $1.50
Za New York za celo leto $7.00
za pol leta $3.50
Za inozemstvo za celo leto $7.00
za pol leta $3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING 444 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

PRINC IN NJEGOV PRESTOL

Bivša avstrijska cesarica in ogrska kraljica Zita je obvestila admirala Horthy-ja, madžarskega regenta, da se še vedno smatra za ogrsko kraljico in da bo posvetila svoje življenje naporom, da dobi madžarski prestol nazaj za svojega najstarejšega sina Otona.

Za žensko Zitinega razpoloženja, tradicije in mišljenja je to le naraven izraz materinskega posvečenja ter lojalnosti do osnovih principijev države, vendar pa je malo težko za Otona, da bi bil posvečen od zorne mladosti naprej hudemu in napornemu življenju pretendenta.

Posel pretendenta je prijeten le v slučaju, da ga ne vzamete resno. Le malo je gospodov v Anglijji, ki žive bolj prijetno in udobno življenje kot prejšni portugalski kralj Manuel, ki je prav tako kraljevski kot je bil takrat, ko je vladal v Lizboni in ki ni kljub vsem preobratom v portugalski politiki nikdar pokazal znamenja, da se hoče vrniti na prestol.

Za kaj takega pa je treba bolj miroljubnega in krotkega razpoloženja kot ga bo najbrž vzgojila Zita v svojih otrocih, kajti v takem slučaju je treba vpoštevati blagre življenja s filozofično resignacijo.

Večina nas išče že po svoji naravi zadreg, kajti znano dejstvo je, da si sami nakopljemo zadrege, če jih že nimamo, in mlad princ z ambicijozno materjo, ki skuša uveljaviti to. kar smatra za pravično in sveto stvar, bo brez dvoma posvečen tej križarski vojni, če bo imel okus za to ali ne.

Pretendiranje ali lov na prestol je težko delo.

Najbolj uspešna primera v moderni zgodovini je Napoleon III.. ki je bil zelo delaven in premeten, a je imel tudi dobršen del sreče, da se je v resnici polastil francoskega prestola.

Naravnost čudež bi bil, če bi se taka ustrajnost kot jo je imel Napoleon, razvila v kakem Habsburžanu.

Dinastija ima seveda mogočne pristaše na Madžarskem.

Stranka monarhistov je veliko močnejša kot pa kaže izid zadnjih volitev ter ima nadaljno prednost, da jo jači navdušenje, ki manjka večini pristašev proste izvolitve kralja.

Koliko tega navdušenja in ognja bo ugasnilo s smrtjo starega grofa Apponi-ja je seveda drugo vprašanje, a gibanje bo ostalo mogočno dolga leta in to kljub nesrečam, katere so povzročili Habsburžani Madžarski.

Vlada Horthy-ja in Bethlena ima navidezno velikansko večino v novo izvoljenem parlamentu, a koncem konca bi se najbrž pomirilo tako notranjo kot zunanjo politiko Madžarske, če bi se vlada čimpreje mogoče odločila za izvolitev novega kralja.

Hitre akcije v tem oziru pa je komaj pričakovati in doker ne bo izvoljen novi kralj ter zasedel prestol, je legitimistična reakcija možnost, s katero je treba vedno računati in ki čepi vedno v ozadju javnega življenja na Madžarskem.

Dopisi.

Grant Town, W. Va.

Ker pošiljam naročnino za Glas Naroda, sporočim, da stavkamo stoprocentno že pet mesecev. Tri mesece je bila na stavki kompanija, dva pa mi premogarji. Rojak iz Claridge, Pa., pravi, da ni vse verovati, kar povedó ljudje. To je resnica. Nekateri časopisi priobčujejo, koliko premogovnikov obratuje. Raditega sem se hotel prepričati sam. Prevozil sem se na ulični kari od Fairmonta do Clarksburga in Westona, pa niti enega rova nisem videl v obratovanju. Resnici na ljubo povem, da okoli Morgantowna in Kingwooda nekaj ljudi skeba. Pri Morgantownu skeba en Slovenec in še več, on je tudi pri posredovalnici za skebe. Rojaki okoli Morgantowna, pazite nanj! Kdor ga pozna, se ne bo čudil, če on skeba. V normalnih časih je pa pohajal po hišah in sejal prepir. Po cele tedne ni šel v roy. Poznan je tudi na Claridge, Pa. Imena ne povem, ali ako kateri rojak želi znati njegovo ime, naj mi piše in mu ga naznanim drage volje.

Joe Supan,
Box 18, Grant Town, W. Va.

Warren, Ohio.

Danes nimam nič kaj veselega, pač pa žalostno novico za poročati, namreč o nesreči, ki je zadela Vrenikovo družino. Dne 30. maja smo dobili poročilo iz starega kraja, da je kruta smrt zahtevala življenje daleč na okrog poznanega rojaka Martina Vrenik, doma iz Iške vasi pri Ljubljani, v starosti 54 let. Po dolgi in mučni bolezni je izdihnil svojo blago dušo dne 12. maja 1922. Tukaj zapušča do smrti potrto soprogo in tri nedorasle hčerke, v starem kraju pa eno hčerko. Tukaj je bolehal skoraj pet mesecev. Hodil je od zdravnika do zdravnika, ali vse zaman. Ker mu pa niso mogli tukajšnji zdravniki povrniti zdravja, se je podal 19. februarja v staro domovino z namenom, da tam dobi zdravje in se povrne nazaj k svoji družini v Združene države. Po hudi borbi za življenje je naposled zmagala smrt. Pokojnik je bil splošno poznan in priljubljen med rojaki ter človek naprednega mišljenja. V Ameriko je prišel pred nekako 30. leti, in sicer v Farrell, Pa., kjer je vedno delal in skrbel za svoja stara leta. Po dolgoletnem tamkajšnjem bivanju se je z družino preselil v Warren, Ohio, med tukajšnje rojake. Pokojnik je bil član dveh podpornih društev, in sicer društva Jan Hus št. 321 SNPJ. in društva sv. Antona št. 108 JSKJ. Bil je vse skozi svoje življenje bojevnik za izboljšanje delavskih razmer. Zato nam ostane v dragem spominu.

Ti, nepozabljen trpin in sotrudnik, dokončal si vsakdanje naporno delo in se preselil v bojlšo bodočnost. Naj ti bo lahka slovenska zemlja, naj solnce upira svoje žarke na tvoj večni dom na veke! Družini Vrenik pa izrekamo naše globoko sožalje.

Jakob Jert.

Iz Slovenije.

Kraljevski par pride po poroki na Bled.

Ljubljanskemu "Jutru" se poroča iz Beograda, da bo kralj Aleksander s kraljico Marijo takoj po poroki odpotoval na Bled, ker novi dvor v Beogradu do onega časa ne bo dogotovljen.

Poročil se je

Ivan Gregorc iz Ljubljane z gdč. Vero Kupnik iz Kostrivnice.

Smrtna kosa.

Umrla je Avgusta Herzog, roj. Detela, soproga kapelnika mariborske garnizijske godbe Ferda Herzoga, na posledicah španske gripe. Bila je stara šele 28 let.

V Cerknici je umrl bivši gostilničar Jakob Šega, sar 64 let.

V Meži pri Dravogradu je umrl Jakob Pernat, trgovec z lesom.

Krvava gostija.

Dne 13. februarja je bila pri premožnem posestniku Marku Grahovniku v Sv. Petru pri Mariboru gostija, ki sta jo slavila sin hčerka. Opolnoči se je kuharica pritožila, da ne more dati nobene stvari več na mizo, ker so prežarji (nepovabljeni gostje) že vse pokradli. Stari Grahovnik je zaradi tega prosil v veži prežarje, naj gredo domov, ker so se že dovolj najedli in napili. Tu mu je pretepač Franc Germavc nepričakovano v zahvalo zasadil nož v hrbet in nato pobegnil. Z nožem v hrbtu je Grahovnik z veliko težavo napravil par korakov, nakar so ga prenesli v sobo, kjer se je boril s smrtjo, gostje pa so plesali in pili naprej do jutra. Sedaj je bil Germavc za svojo surovost obsojen pred mariborskim sodiščem na 5 mesecev težke ječe.

Staro sovraštvo.

Franc Glinšek in brata Paznar, posestnikovi sinovi iz Želimelj, so živeli že dolgo v hudem medsebojnem sovraštvu. Pred kratkim sta brata Paznar zalotila Glinška ponoči samega na cesti, se zakadila takoj v njega in ga osuvala z noži po vsem životu.

Nasilen zločinec.

V Ljubljani je bil aretiran neki Rudolf Skuk, ki je bil skupno z njegovo ljubico Ano Petrovič odpeljan na policijo. Skuk je na potu v zapor nenadoma pobegnil in oddal na zasledujoča detektiva Podobnika in Petejana več strelov iz samokresa, ki pa so zgrešile svoj cilj. Skuk je nevaren človek in je že enkrat pobegnil iz zaporov. Pričakovati je, da ga v kratkem doleti zaslužena kazen.

Ponarejene 1000lirske bankovce

je hotel razpečati v Ljubljani neki Mašo Omerinović, ki pa govori najbrže bolje italjanski, kakor pa naš jezik. Imel pa je smolo. Ljubljanska policija je bila namreč o pravem času brzojavno obveščena o njegovem prihodu od orožniške postaje v Prijedour in ga je zato aretirala že na kolodvoru in odpeljala takoj v zapor. Pri njem so našli en ponarejen 1000lirski bankovec in 30.000 K jug. denarja.

Lepa krščanska ljubezen.

Iz Laškega poročajo: Trgovec Č., nečak trboveljskega župnika in odkritosrčen pristaš klerikalne Slov. ljudske stranke, je imel v svoji koči na stanovanju ubogo staro ženico. Dokler mu je delala, jo je trpel, ko je pa opešala, jo je začel goniti iz stanovanja. Ker to vsled stanovanjskih naredb ni šlo gladko, je enostavno podrl streho koče in jo prodal za svinjak. Ženica je nato morala prebivati v koči brez strehe. Lilo ji je v sobo, da je morala imeti dežnik razpet, mokrota ji je uničila vso borno imovino. Šele na odločen nastop župana ji je Č. odkazal začasno stanovanje v neki veži, kjer je vsaj pod streho.

Prenos ostankov Frana Maslja-Podlimbarskega.

Iz urada šentpeterske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se poroča: Dne 19. septembra 1917 je nenadoma zagrnil tuji grob v Pulkavi na Nižjem Avstrijskem mučenika naše narodne ideje: Frana Maslja-Podlimbarskega. Ž njim smo izgubili odličnega pisatelja, ki nam je zapustil dela trajne vrednosti, da omenimo le klasični, za ranjkega tako usodepolni roman "Gospodin Franjo". Podlimbarski je bil našim narodnim in kulturnim društvom radodaren podpornik in delaven odbornik; z ljubeznijo se je uvrstil med požrtvovalne obrambnike, ki so se zbirali okoli naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Zato smatra šentpeterska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za svojo častno dolžnost, da oskrbi svojemu mnogoletnemu marljivemu članu prenos njegovih zemeljskih ostankov v domovino, po kateri je toliko hrepenel, in za katero je moral v političnem prognanstvu dati svoje dragoceno življenje. Prepričani smo, da posvedoči naša javnost tudi tokrat dejansko svojo ljubezen in hvaležnost do nepozabnega Maslja-Podlimbarskega. Preostanek dobi naša šolska družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Nova planinska koča v Logarski dolini.

Na občnem zboru Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva je bilo sklenjeno, da se v Logarski dolini pri Piskernikovem zavetišču zgradi nova planinska koča, ki naj bi druge koče razbremenila. Z delom se prične takoj, ko bodo strokovna vprašanja v tehničnem in financielnem oziru rešena. Vozna cesta za avtomobile in vozove od Solčave v Logarsko dolino se zgradi še letos. Frischaufov dom in Piskernikovo zavetišče dobi več novih postelj.

Proti pohujšljivemu preklinjanju

Pokrajinska uprava za Slovenijo je vsled naročila ministrstva notranjih zadev odredila, da se javno preklinjanje, ki povzroča zgražanje ali pohujšanje, policijsko kaznuje po cesarski naredbi z dne 20. apr. 1854 dež. zakonika.

Čuden "pisatelj".

Leta 1920. je Franc Tscheppe doslej neznanega bivališča, doma iz Lajteršperka pri Mariboru, o priliki naborov z več drugimi podobnimi patrijoti pobrisal čez mejo v sestradano Avstrijo. Naselil se je v romantičnem kraju Pegau pri Gradcu in užival brezdelno sladkosti življenja s svojo mlado ženko, s katero pa se je kmalu prepirati in mu je končno ušla v Maribor. Iste dni so se v Pegau vršile priprave za "Gedenkfeier" za padle vojnike. Tscheppe je porabil to priliko in prosil svojega hišnega gospodarja, ki se mu je vednt izdajal za pisatelja, naj mu posodi črno obleko, češ, da mora v Gradec k deželnemu glavarju dr. Rintelnu zaradi slavnostnega govora na slavnosti v Pegau. Vrhutega si je od nekega pismonoše izposodil denar in potem čez noč pobegnil v Maribor. S seboj je vzel tudi razne premičnine iz sobe svojega hišnega gospodarja v Pegau. Čudni pisatelj pa v Mariboru ni imel sreče. Vtaknili so ga namreč najprej v vojaško suknjo in premestili končno zaradi njegovih zvez s protidržavnimi elementi in njegovega "prepatrijotičnega" delovanja v vojaški zapor. Sedaj se je moral Tscheppe že v drugič zagovarjati pred mariborskim sodiščem zaradi tatvine. Ker je svoj prejšnji zagovor popolnoma izpremenil, je bila razprava preložena, da se še malo bolj natančno posveti v njegovo "intimno pisateljsko delovanje", kakor se je namreč sam izrazil.

Peter Zgaga

D'Annunzio zopet piše. Njegova dela niso čedna, bodisi pisateljska, bodisi vojaška.

Celo laški vladi, ki marsikak smrad prenese, so začela presedati.

* * *

Kapitalistično časopisje poroča, da je Lenina zadela kap. Upati je, da bo tudi to bolezen srečno prestal.

In ko bo popolnomo ozdravel, se bo lahko postavil na čelo veliki armadi. To armado bo povsem lahko založil s krogljami, katere so po poročilih kapitalističnega časopisja, izvlekli iz njegovega telesa.

* * *

Fant, ne hodi v Connecticut, posebno če te vabijo, ne. Prideš z velikimi stroški in upehan iz New Yorka pred slovensko hišo, pa dobiš na hiši listek, da je pod kontumacom, da so notri koze.

* * *

Vprašanje "Kdo je povzročil?" je na dnevnem redu v ameriških slovenskih listih ter v našem časopisju v starem kraju.

Razloček je le to, da se tam vprašujejo "Kdo je povzročil, da se je koroški plebiscit izjalovil?", tukaj pa "Kdo je povzročil nesporazum pri ZJPD.?"

* * *

Težko je kameli skozi šivankino uho, še težje po bogatincu v nebesa.

K sreči pa kamele ne silijo preveč skozi šivankino uho, in bogatinci so rajši na zemlji kot pa v nebesih.

* * *

Zemlja se suče krog solnca. Amerika po krog troje vrste jagod: bezgovih, brinjevih in grozdnatih.

* * *

Laški kralj in kraljica na Primorskem.

Kralj je bil pri nas v posetih.
Tam po Trstu, po Gorici
se sprehajal je in šetal
ter govoril in obetal.
Narod bo dobil le malo
dobrega. Vse bo ostalo
le pri kilavih obetih
in pri prazni govorici.

* * *

Ona: — Kaj naj napravim? Trinajst nas bo pri mizi.

— Oh, — Ne bodi s skrbeh. Jaz bom jedel za dva pa nas bo štirinajst.

* * *

V gostilno je stopil človek, do smrti razjarjen.

— Dajte mi vina! — je vzkliknil — predno se začne velik škandal in velika lumparija.

Strahoma mu je natočil točaj velik kozarec.

— Še enega!

Izpil je.

— Še enega predno se začne velik škandal in velika lumparija.

Točaj je točil, možak je pil.

Končno je premagala točaja radovednost.

— Kakšen pa je tisti škandal in tista lumparija? — ga je vprašal.

Ko je izpil možak šesto kupico, je odvrnil:

— Škandal je tak in taka lumparija, da nimam denarja, da bi plačal.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 953 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 2912 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Društveni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Gorica solidarna s slovenskimi občinami.

Na zadnji seji goriškega občinskega sveta je bila predložena resolucija, ki se bavi z ogromnim shodom vojnih odškodovancev v Julijski Benečiji in s katero se izjavlja občinski svet goriški solidarnega z maso vojnih odškodovancev. Vlada se pozivlje, da sprejme in izvrši temeljne točke na protestnem shodu v Gorici sprejete resolucije, ker bi se tudi obč. svet goriški v nasprotnem slučaju pridružil odstopu občinskih zastopov po vsej deželi.

Ukinjeno slovansko bogoslužje.

Kakor se "Riječi" poroča iz Istre, je škofijski ordinarijat v Trstu, v sporazumu s fašisti, ukinil starodavno hrvatsko bogoslužje v Voloskem in Opatiji ter uvedel italjansko pridigo in latinsko mašo. Dovoljeno je samo, da se pri eni maši pridiguje in poje hrvatski. O Veliki noči pa so fašisti tudi to preprečili. Nastala je rabuka, pri kateri je bil nek Hrvat težko ranjen. Tujci so večjim delom odpotovali iz Opatije, ker se ne čutijo varne.

Eksplozija v čistilnici petroleja.

V čistilnici petroleja pri Sv. Soboti poleg Trsta je prišlo do hude eksplozije in sicer na veliki jadrnici "Graziosa". Jadrnica je priplula iz Pirana po petrolej in bencin ter pristala ob pomolu. Ko so delavci naložili na ladjo že približno 600 vrčev bencina in petroleja, je slučajno zdrsnil nekemu delavcu vrč bencina iz rok ter padel v notranjost ladje. V tem hipu se je vnel petrolej in bencin. Nastala je eksplozija. Pomorščake je zračni pritisk vrgel v morje. Jadrnica je bila mahoma vsa v plamenu in se je kmalu potopila. En delavec je smrtno ponesrečil, pet pa jih je bilo težko ranjenih.

Zažig Delavskega konsumnega društva.

Neznani zločinci so zanetili požar v Delavskem konsumnem društvu pri Sv. Jakobu v Trstu. Oder je zgorel popolnoma. Dvorana je ostala nepoškodovana, razven ob odru. Škoda se ceni na 20—30,000 lir. Pri preiskavi se je ugotovilo, da je bilo v dvorano vlomljeno s silo. Sredi dvorane je ležala 15-litrska posoda, ki je močno dišala po bencinu. Tudi klavir poleg odra je bil polit z bencinom in se je našla v njem še z bencinom napojena in deloma osmojena cunja. Ob zidu, ki loči dvorišče od levega poslopja, je slonela lestva. Italjanske oblasti še niso izsledile zločincev in jih tudi ne bodo, ker jih — ne smejo.

Volitev župana v Kastvu.

V Kastvu se je vršila po večletnem presledku prva seja občinskega sveta, na kateri je bil Matija Cucančić soglasno izvoljen za župana. Po volitvi so se udeležili občinski zastopniki banketa, na katerem so nabrali 204 dinarje za Jugoslovansko Matico.

Smrtna kosa.

Primorskemu rojaku Janku Vukasoviču-Stibielu, polkovniku v pokoju, ki se nahaja sedaj pri svoji omoženi hčerki v Marseillu na Francoskem, je umrl tik pred dokončanjem medicinskih študij v sanatoriju Hauteville najmlajši sin Aleksander.

ADVERTISEMENTS.

ZASTAVE — REGALIJE, TROBOJNICE, KAPE, PREKORAMNICE, in vse potrebščine za društva.
VICTOR NAVINŠEK 331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA. — GARANTIRANO DELO. ZMERNE CENE.
EDINO -- PRAVA -- SLOVENSKA TVRDKA

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja
Sigurnost in dohodek
Vložite Vaše prihranke pri nas na
"Special Interest Account"
ker uživate te prednosti v polni meri. SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriškimi bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.
Vloge se lahko začnejo s $5.—, vse nove vloge, ki se vložijo do 10. julija obrestujemo že od 1. julija t. l.
Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE
Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

Delavski voditelj je našel zlati rov.

PREJŠNJI PREDSEDNIK UNITED MINE WORKERS OF AMERICA JE ŠEL PROSPEKTIRAT NA SVOJO LASTNO PEST TER ZADEL NA ZLATO. — SEDAJ JE SAM DELODAJALEC, ČLAN SKUPINE, PROTI KATERI SE JE BORIL.

Poroča J. C. Laue.

Od dečka, zaposlenega pri drobljenju premoga pa do lastnika zlatega rudnika. — to zveni kot povest iz Tisoč in ene noči. Od delavskega voditelja pa do kapitalista, — to pa zveni se bolj čudno, kaj ne?

Frank J. Hayes, nekoč predsednik največje delavske unije v Ameriki, namreč United Mine Workers in predlagan kot član takozvanega "down and out" kluba, se nahaja sredi pota, da završi to znamenito karijero. Njegov zadnji zlati "strike" pri Idaho Springs, Col., je povzročil razburjenje, ki je spomnilo stare ljudi na Cripple Creek, kjer so pred eno generacijo razkrili eno zlato žilo za drugo.

Skozi dvajset let je služil Frank Hayes United Mine Workers organizaciji, dokler ni narasla na 500,000 mož, ki so sedaj v njenih vrstah ter zaposleni v premogovnih poljih trdega in mehkega premoga. Bil je naraven voditelj, ki je stopal navzgor po običajnih stopnjah, od vajenca v nekem premogovnem polju v Illinoisu v unijo in od tam naprej. Bil je tajnik neke krajevne unije, ko je bil še deček.

Polagoma je postal krajevni predsednik, okrajni organizator, voditelj radikalcev v državi, delegat na premogarskih konvencijah, nasprotnik Sama Gempersa v svetih Ameriške delavske federacije, podpredsednik in nato predsednik narodne organizacije premogarjev ter končno član vojnega delavskega sveta Združenih držav.

Tekom vojne je bil poleg svojega delaskot voditelj premogarjev v deželi zaposlen tudi z uravnanjem kriz, ki so se pojavile vsled neenakosti plač v daleč ločenih premogovih poljih. Te krize so pogosto ogrožale industrijalni mir, od katerega je bilo izključno in popolnoma odvisno uspešno vojevanje vojne. Kakorhitro pa je bilo to delo zaključeno, je izginil.

Nahajal se je v neke msanatoriju v Battle Creek, kot se je poročalo, in podrobno in važno delo vodstva zadev organiziranih premogarjev so prevzeli drugi voditelji. Bil je predsednik premogarske organizacije od 1917 pa do 1920 ter je resigniral ob času, ko so njegove sposobnosti in njegova markantna osebnost kot načelnik mogočne industrijalne unije delavcev dovedle marsikaterega človeka, ki se je zanimal za delavska vprašanja do mnenja, da bo mogoče sledil Gompersu kot predsednik American Federation of Labor.

Od starosti osemnajstih pa do osem in tridesetih let se je izključno posvetil stvari delavcev. Nato je izginil in splošno se je obžalovalo njegov odhod s pozornice. Naj nam Hayes s svojimi lastnimi besedami opiše, kaj se je zgodilo potem, ko so ga njegovi znanci ter so-voditelji zgubili iz oči in potem, ko se je posvetil izključno kapitalističnemu podjetju, — iskanju zlata.

— Ko sem se odpovedal predsedništvu United Mine Workers of America, sem sledil enemu izmed nagnenj svojih mladih let ter šel prospektirat v gore Colorada. Prav izza svojih prvih dni v premogovnikih sem se pogosto pečal z mislijo, da pojdem nekega dne prospektirat za dragocenimi rudami.

— Takoj v pričetku svojega dela v premogovnikih pa sem prišel v stik z United Mine Workers of America na oficijelen način in vsled tega mi ni bilo mogoče zadostiti tej svoji mladostni želji. Po dvajsetih letih službe za stvar delavstva sem končno sklenil zapustiti naporno ter uničujoče življenje delavskega uradnika in organizatorja ter se podal prospektirat, deloma v namenu, da utrdim svoje precej omajano zdravje, deloma pa v upanju, da zasledim zlato.

— Spomladi leta 1920, v družbi nekega starega prospektorja, sem razkril bogate sipine, vsebujoče zlato, v gorah v bližini Idaho Springs, Colo. Doživel sem par temnih in žalostnih dni pri tem delu, kajti moji denarni viri so bili omejeni in celo delo sva morala opravljati z navadnim ročnim orodjem. Nikdar pa nisva izgubila vere v možno vrednost naših tal in delala sva naprej do preteklega decembra, ko sva v nekem stranskem tunelu najinega glavnega rova zadela na rudo, katero se je ocenilo kot vredno $8763 na tono.

— Najin rov se nahaja sedaj v globini pet indvajset čevljev in pri vsakih par strelih postaja žila rude močnejša in širša. Odlični rudarski inžinirji, med njimi Victor Alderson, predsednik Colorado School of Mines, Victor Blanc, vodilni mineralog v Denverju in drugi so proglasili najino žilo kot pristno in vsa znamenja kažejo, da bo proizvedel rov velikansko tonažo bogate rude.

Naval, ki se je završil na Idaho Springs po razkritju Hayesa, je privedel na lice mesta rudarje iz vseh taborišč v Coloradu in ljudi, ki so bili nezaposleni vsled velikega mrtvila v industriji skozi celo leto 1921. Ocenjenje rude, katero je spravil Hayes na dan ni bila edina podlaga za navdušenje, ki je predramilo celo pokrajino tr zaspano majhno mesto, kjer so ljudje očividno pozabili, da ni nobenega nadomestila za delo in da se izjalovi celo ženij, če se zanemarja pridnost in ustrajnost. Frank Hayes je s krampom in lopato razkril zlato, ki se izplača.

Prav posebno zanimivo na celi stvari pa je, da so dobra sreča prejšnjega delavskega voditelja mogoče direktno koristila celemu človeštvu. Dočim je množina zlata v rudi visoka, vsebuje ta ruda tudi dosti srebra in svinca. Bolj važna kot vse te dragocene kovine pa je močna sled radijske soli, katero se je zasledilo v rudi. Skoro v direktni črti z razkritjem Hayesa se nahajajo radijski skladi, katere se izrablja na korist John Hopkins bolnice v Baltimore.

Stranski produkti radijske soli, če se jih bo pridobivalo v množinah, kot so razvidne iz prve ocene rude, bodo povečali vrednost rudnika in prispevali k razvoju znanosti in zdravilstva.

Mož, ki je premagal vse težkoče ter že zrl stradanju v oči, je na poti, da postane miljonar, če že ni.

Italjani se učé ruski.

"Jutro" piše: Na tržaški trgovski visoki šoli so ustanovili stolico za ruski jezik. Jako čudno pa je, da se na nobeni tržaški trgovski šoli ne poučuje nobenega jugoslovanskega jezika, čeprav tvorijo Jugoslovani večino prebivalstva tržaške okolice in Julijske Benečije ter imajo Tržačani tudi z jugoslov. trgovskim svetom največ stikov. To pač ilustrira zavednost naših trgovcev.

Brezpravnost Slovencev v Trstu.

Nekoliko mladeničev-fašistov je prišlo v prodajalno šolskih potrebščin v Škednju pri Trstu, kjer se predaja tudi list "Edinost". Raztrgali so vse izvode "Edinosti" in jih zažgali. Upravičeno vprašuje "Edinost": Kje smo? Ali smo v deželi anarhije, kjer ni nobene oblasti, nobene avtoritete, ki bi znala in hotela ščititi osebo in lastnino državljanov?

Obsodba madžarskega vohuna.

Pred zagrebškim sodiščem je bil trgovec Aleksander Fürst, žid iz Palanke, obsojen na dva meseca strogega zapora, ker je l. 1921. v službi Madžarov poizvedoval, kake čete so došle v Zagreb.

ŽENA POKOJNEGA JEKLARSKEGA MAGNATA.
Po dolgem presledku se je začela udeleževati raznih prireditev takozvane "visoke družbe" tudi vdova po pokojnem jeklarskem magnatu Carnegiju katero vidite na desni strani slike.

Ali je imel Darwin prav?

ZNANSTVENIKI SO NAŠLI NA FILIPINIH ŽIVEGA ČLOVEGA Z REPOM IN UČENJAKI IZJAVLJAJO, DA JE TO SLUČAJ ATAVIZMA ALI POVRATKA K NEKDANJIM OBLIKAM.

Ravno na višku zadnjega spora glede izvora človeka, katerega spora so se vdeležili znani William Bryan, angleški satirik Bernard Shaw in zakonodajalec iz Kentucky-ja, so prišli znanstveniki na dan s presenetljivim novim dokazom, ki podpira takozvano evolucijsko ali razvojno teorijo.

To je človek z repom.

Resnično, živeče človeško bitje, drugače povsem slično ostalim ljudem, a s kratkim izrastkom, predstavljajočim rep!

Ta človek je bil ravnokar razkrit na enem izmed Filipinskih otokov. On je mešanega azijskega izvora, kajti njegov oče je bil Korejec, njegova mati pa Filipinka.

Nasprotniki teorije, da se je človek razvil iz njih vrst, bodo mogoče trdili, da gre v tem slučaju za spako in da je vsled tega rep tega človeka brez vsakega pomena za znanost. Biologi pa so drugačnega mnenja in biologi imajo tudi sitno navado, da predleže dejstva v podporo svoje teorije.

— Primerno je smatrati to posebnost za povratek k starodavnim pogojem, — za pojav atavizma, — je izjavil J. S. Watson, avtor modernih del glede evolucije.

— Zakaj primerno?

— Ker ima vsako človeško bitje še do danes rep v rudimentarni obliki. Zadnji del hrbtenice, imenovan kociks, ne služi sedaj nobenem koristnemu namenu, a je bil nekoč koščeni temelj pravega repa.

Znanstveniki pravijo, da laja Mr. Bryan na napačno drevo, ko skuša odpraviti evolucijo s tem, da pobija Darwina. Znanost je dejanski vrgla med staro šaro velik del podrobnostih naukov Darwina, a tozadevni proces je preje ojačil kot pa oslabil evolucijsko ali razvojno teorijo.

Splošna doktrina evolucije, izjavljajo znanstveniki, ne temelji le na teorijah enega moža, temveč na vzporednem delu skoro vseh velikih geologov, biologov in drugih znanstvenikov sveta, pričenši od Aristotela pa do Lamarcka, Spencerja, Kanta, Hucley-a, Agassiza in Hackla ter vključuje danes praktično vsako znanstveno skupino mož.

Ameriški muzej za naravoslovje, Smithsonian zavod v Washingtonu, Sorbonna v Parizu in vsi drugi zanstveni zavodi sveta sprejemajo danes temeljno resnico glede evolucije na natančno isti način kot dejstva, da je zemlja okrogla in da se suče krog solnca.

Vrše se še razprave glede posameznosti in najti je vrzeli, katerih znanost še ni izpolnila, a splošno dejstvo evolucije je vseobče sprejeto v znanstvenih krogih.

Bryan in zakonodaja iz Kentucky-ja sta napadla evolucijsko teorijo, ker nasprotuje starokopitnemu naziranju o veri. Moderna cerkev pa ni nikakor solidno za njima v teh nazorih in številni duhovniki vseh veroizpovedanj se zavzemajo za evolucijsko teorijo ter se znanstveno pečajo z njo, kot neki slavni francoski antropolog, ki je obenem tudi katoliški duhovnik.

Znanost je še vedno uverjena, da izvršuje narava evolucijo na svoj lastni, skrivnostni način in če se bo človek razvil iz sedanjega stanja v nekaj neizmerno višjega kot je sedaj, se bo zgodilo to potom naravnega procesa, ki bo zavzemal tisočev let, ne pa skokoma.

Veliko tega, kar je dejanski znanega znanosti o evoluciji, je plod geologije. Površina zemlje, do globine več sto čevljev je se stavljena iz skalnatih formacij v skladih, ki odgovarjajo gotovim geološkim dobam. Časovna vrsta in sorazmerna starost teh dob sta več ali manj definitivno znana. Celi tozadevni proces je trajal od treh do štirih miljonov let. Sempatam, skozi to neizmerno dobe časa, se je telo kake živali ali kaka rastlina pogreznila v pesek blato ali kredo in tozadevni ostanki so ostali v skali, ki je bila stvorjena nato, v obliki fosila skozi cone časov.

Potom proučevanja teh fosilov, kot se jih je razkrilo od časa do časa, je znanost dokazala, da so nižje in enostavnejše oblike tako živali kot rastlin obstajale pred prihodom višjih oblik. Skozi miljone let so obstajala le črvom podobna bitja, ki so živela v blatu. Trbalo je celih 150,000 let, da so se ti črvi razvili v robe, to je prve živali s hrbtenico. Nadaljnjega pol miljona let je bilo treba, da so se razvili reptili ali plezavci in šele po poteku treh četrtin celega takozvanega geološkega časa so se pojavili prvi sesavci.

Vsaka teh skupin je predstavljala prevladujoče živalsko prebivalstvo sveta, dokler ni bila izpodrinjena od naslednje, seveda ne popolnoma.

Človek, najvišji tip iz skupine sesavcev, je sedaj obvladujoče bitje. Niti znanost sama si ne drzne reči, kaj bo sledilo človeku v nadaljnih miljon letih.

V nekaterih slučajih je razkrila zanost fosilne ali okamenele živali v popolnih serijah, ki kažejo, kako so se moderne živali razvile iz nižjih oblik. Mogoče najbolj popolna taka serija se tiče konj. Najti je celo serije okostnjakov, pričenši od majhnega "eohipa" ali prakonja, ki je imel pet prstov in ni bil večji kot lisica pa do konja današnjih dni.

V slučaju človeka ni ta veriga popolna, čeprav je sličnost med najnižjo obliko človeka ter najvišje stoječo opico tako presenetljiva, da je znanost trdo uverjena, da se je razvil človek iz neke vrste opic.

Znanost priznava, da še vedno obstaja globoka zev med najnižje stoječim človekom in opico.

Najstarejša izkopnina z ozirom na izvor človeka je ona Pithecanthropa erectus, kojega kosti so našli na otoku Javi. Ohranil se je le vrh lobanje, par zob in bočna kost. Lobanja kaže prostor za možgane sredi pota med človekom in šimpanzom in bočna kost nam razodeva, da je pripadala bitju, ki je stalo in hodilo pokonci. Zobje so bolj človeški kot pa opičji.

Življenje piše najlepše povesti.

Tragična zgodba hčerke nekega ameriškega mornarja, ki poučuje sedaj angleški jezik na Japonskem.

Iz Tokija poročajo: — V Hondžo, beraškem okraju ravno izven Tokija, je živela hčerka nekega ameriškega mornarja iz Bostona. Po dolgih letih praktičnega beraštva in najbolj skrajne bede služi sedaj dosti denarja, da si lahko kupi hrane in sicer s tem, da poučuje Hondžo policiste v angleškem jeziku. Ker je živela kot otrok na domu nekega Nemca ter bila vzgojena v hiši nekega angleškega misijonarja v Tokio, je imela dosti prilike izobraziti se korenito.

Poročena je bila dvakrat z Japonci in njen zadnji zakon je imel za posledico, da niso hoteli njeni inozemski prijatelji ničesar več vedeti o njej. Pisec tega poročila je bil prvi inozemec, katerega je videla v petnajstih letih ko je zasledil njeno kočo v srcu onega bednega okraja.

Tekom teh let je bila praktično brez vseh sredstev in šele od tedaj naprej, ko je dobila službo pri policiji, to je pred par tedni je vedela, odkod bo prišel denar za naslednjih par dni, da si kupi hrane za sebe in svojo mlado hčerko. Iz vseh teh let težkoč in pomanjkanja ji je ostala le ena tolažba, namreč dejstvo, da se smatra za Amerikanko.

Mary Susie Rose ali Mary-San, ket jo imenujejo policisti, njeni učenci, je bila rojena na nekem otoku Pelew skupine v Južnem morju. Soglasno s pomankljivimi podatki, katere ima o svojem rojstvu, je divjal pred petdeseti mi leti na Pacifiku skozi več dni strašen viahr in ko so se prebivalci dotičnega otoka prebudili nekega jutra ter videli, da se je morje pomirilo, so našli ob obali preostanke neke ameriške trgovske ladije. Med temi razvalinami se je nahajala tudi neki človek, katerega so domačini odnesli v neko v bližini nahajajočo se kočo. Tam ga je neka mlada deklica, hčerka enega izmed manjših glavarjev na otoku, spravila nazaj k življenju in moči. Glasi se, da je bil ta mož neki Henry Savannah Seagrave, mornar, doma iz Bostona.

Skozi tedne je motril brodolomec obzorje od jutra do večera v upanju da zapazi kaka jadra a ker ni bilo od nikoder nobene ladije, se je udal v svojo usodo kot večina takih brodolomcev si postavil kovačnico na otoku ter se končno poročil z deklico, ki mu je stregla tekom prvih dni bivanja na otoku. V poletju leta 1877 je umrl na mrzlici in kmalu nato, dne 6. novembra, je bila rojena njegova hčerka, ženska in predmestja Tokija.

Ko je bilo dete staro dve leti, je njegova mati umrla vsled žalosti nad smrtjo moža. Kmalu nato je neki Nemec, po imenu Rose, obiskal otok in ko je odšel, je vzel s seboj Mary Susie ter jo odvedel na svoj dom na najbolj južnem otoku Bonin skupine, kjer ji je dal svojo ime ter jo vzgojil kot svojega lastnega otroka.

Pet let pozneje je našel dekan Ronald Shaw, angleški misijonar v Tokio to mlado deklico ter jo odvedel s seboj v Tokio, kjer je n šele tedaj je izvedela za svoje lastne družine ter jo dal izšolati v St. Margaret šoli. Ko je bila stara deset let, je preživela par mesecev na svojem pravem domu i nšele tedaj je izvedela za svoje stariše ter okoliščine, ki so dovedle do zveze med njinim očetom in njeno materjo. Ko je bila stara šestnajst let, je prišlo z Bonin otoka poročilo, da njen oče vsled adopcije umira in zapustila je šolo v Tokio ter se napotila k njegovi bolniški postelji. Tam je spravila očeta nazaj k zdravju, a Nemec se je tekom njene odsotnosti zopet oženil in njegovi ženi se je končno posrečilo pognati deklico iz hiše.

Nato se je Rose posvetovala s svojimi japonskimi prijatelji in sklenjeno je bilo, da se poroči z nekim dobrostoječim japonskim trgovcem. Nekaj časa je bilo njeno zakonsko življenje srečno, a nato se je njen mož udal razuzdanemu življenju in ko je bil njujin sin, edini otrok, star enajst let, jo je zapustil.

Medtem pa je njen oče, Nemec, umrl in ker ni dobila ničesar i njegove zapuščine, se je poročila z nekim drugim Japoncem. Leta 1906. kmalu po rojstvu hčerke, se je družina preselila v Tokio, a radi velikega sovraštva, katero je gojil njen mož do vseh inozemcev, ni mogla ona stopiti v stik s svojimimi prejšnimi inozemskimi prijatelji. Vsled tega niso bili ti njeni prijatelji nikdar informirani o njenem povratku. Radi svojega moža se je odpovedala Susie tako svojim prijateljem kot krščanski veri, a končno jo je tudi on zapustil.

Zadnjih deset let je predstavljalo zanjo deset let težkih in mučnih preiskušenj, vendar pa se ji je posrečilo vzgojiti oba svoja otroka na primeren način. Ono malo, kar je zaslužila, je komaj zadostovalo za hrano. Sin se je oženil pred več leti in od onega časa se je vgnezdila v hiši lakota. Mary Susie je bila bolna in njena hčerka, ki je stara sedaj šestnajst let, je skušala skrbeti zanjo ter zaslužiti v neki steklarni vsaj za najbolj potrebne stvari, ko je našel obe neki bogat Japonec.

Dal je na razpolago toliko denarja ,da je Mary Susie zopet okrevala ter ji preskrbel nato službo pri okrajni policiji, da poučuje policiste v angleškem jeziku Sedaj zasluži toliko, da si vsaj lahko kupi primerne hrane. Vsako drugo jutro se sestane polovica njenega razreda na policijski postaji in tam uči Mary japonske policiste govoriti in pisati angleški jezik.

Habsburžani ne dajo miru.

Z ozirom na vest dunajskih listov, da se je nedavno vozil preko Avstrije bivši nadvojvoda Friderik, so socijalni demokrati interpelirali vlado in zahtevali točno pojasnilo. Na interpelacijo je odgovoril podkancelar dr. Breisky, ki je izjavil, da je avstrijski konzulat v Monakovem na prošnjo tamkajšnjega madžarskega generalnega konzulata izdal vizum na ime nekega grofa Fridecka, ker avstrijski konzulat ni vedel, da se skriva pod tem psevdonimom bivši absburški nadvojvoda. V zvezi s tem potovanjem poroča "Jovos", da pripravlja Albrechtov zaupnik Gombos nov habsburški puč, ki naj bi se izvedel še pred volitvami.

Briand in polo mljeni petelin.

Onega dne, ko je zapustil prejšnji francoski ministrski predsednik Briand Ameriko, da se vrne v Francijo, je ustavil avtomobil, v katerem se je peljal po Peti Avenue v New Yorku ter pokazal na stolp nekega novega poslopja, ki se dviga visoko v zrak na 57. cesti in Peti Avenue.

— Nekateri bi smatrali to za slabo znamenje, — je rekel svojemu spremljevalcu. Pokazal je pri tem na velikega kamnitega petelina, stojećega na vrhu stolpa, ki je tekom nekega viharja izgubil svojo ponosno pozituro ter se grdo sklanjal naprej, s kljunom navzdol.

Tovariš Brianda je vzkliknil: — Ah, le coq Gaulois! — kar bi se reklo po domače: — Aha, galski ali francoski petelin!

— Začasni padec tega petelina, — je nadaljeval spremljevalec Brianda, — pač ne more biti slabo znamenje za vas, monsieur Briand.

Vsa znamenja pa kažejo, da da je bilo v resnici slabo znamenje. Kakorhitro je namreč dospel Briand v Francijo, je doživel poraz ter resigniral z mesta ministrskega predsednika.

Prejšnji ministrski predsednik je povedal povest o tem petelinu tekom nekega govora v Parizu ter povdarjal pri tem skoro splošno prepričanje Francozov, da je vse dobro z njimi le takrat, kadar njih galski petelin kikirika. Galski petelin je namreč narodni simbol Francozov.

Za starodavne narode je predstavljal petelin izvejo zmage. V heraldiki, to je znanosti o grbih, predstavlja petelin čuječnost, odločnost in ponos in včasih ima tudi verski pomen, ker je združen s ponižanjem svetega Petra. Ta zadnja okoliščina je dandanes v glavnem vzrok, da se stavlja petelina na strehe številnih cerkva. Petelin naj bi spominjal človeštvo na njegove verske obveznosti in malomarnosti v tem oziru. Zanimivo je obuditi v spominu, da ni bil to prvotni vzrok, ki je bil dejanski vzrok, da se je petelinu domnevalo, da je edina žival, ki je vzbudila strah v levu.

Naši predniki so vsled tega sprejeli besede svetega Pisma, da hodi satan po svetu kot rjoveč lev ter gleda, koga bi požrl ter postavil vsled tega na konce svojih streh petelina, da jih zavaruje pred satanom samim. Da postane petelin še bolj odličen in da vzbudi v levu ali satanu še večji strah, so ga postavili na strehe tako, da se je obračal po svetu ter ga končno pozlatili, da bi izgledal še tembolj izzivalno. Polagoma pa je prvotni pomen izginil in smatrajo se ga je le še kot znanika, iz katere smeri piha veter.

Stari narodi so smatrali petelina kot simbol bojevitega razpoloženja radi njegove bojaželjnosti in pripravljenosti, da se spusti v boj. Petelin rabi svoj greben kot čelado, svoj kljun kot orožje in svoje ostroge istotako za boj in poraženje sovražnika. Kadar je zmagovit, prične kikirikati, a kadar je poražen, se izogiba luči in družbe. Belega petelina z rdečim grebenom se je vedno žrtvovalo vojnemu bogu Marsu na predvečer bitke.

Mali dečki, ki vprizarjajo v Ameriki v kakem skrivnem skednju boje med domačimi petelini, so imeli svoje predhodnike v starih Atencih za časa Perzijskih vojn.

Greben petelina, seveda primerno izpremenjen, je krasil čelade grških junakov še pred obstojem latinskega jezika. Greben petelina je istotako vojni okrasek na čeladah modernih dragoncev. Grebene na čeladah so v Srednjem veku nosili kot znamenja odličnosti, časti in osebnega junaštva.

Petelin ni bil le svet Marsu ali vojnemu bogu, temveč tudi Minervi, Apolu, Merkuriju, Herkulu in olnčnemu bogu. Herkul je baje razkril vroče, zdravilne vrelce pri Imera, na Siciliji, kar je dalo Grkom priliko, vedno zaželjeno, da ustvarijo nov kult ali čaščenje božanstev. Novo božanstvo, ki je skrbelo za te zdravilne vrelce, je bil Eskulapij. Ker je slednjemu manjkalo originalnosti, si je izbral kot svoj simbol petelina.

Zanimivo je izvedeti, da pomeni v jeziku Čerkesov Čerkes petelina in da je bil ta ptič narodni simbol. Tudi v provinci Wales je petelin narodni simbol in to nam vsaj nekoliko pojasnjuje bojevito razpoloženje Lloyd George-a.

Petelina se je žrtvovalo Atisu, bogu spomladi in rodovitnosti ob iztočnih obalah Sredozemskega morja. V Lateranskem muzeju v Rimu je ohranjena posoda, namenjena za pepel nekega visokega duhovnika Atisa, ki se je imenoval Archigallus ali nadpetelin. Vrh posode je pokrit z relijefi, to je vzbočenimi slikami, ki kažejo snope žita, na kojih vrhu stoji petelin.

Raisuli, maroški bandit, zopet na površju.

Poroča **Charles Phillips.**

Raisuli, bič Maroka, ki je spravljal v zadrege skoro vse evropske narode skozi četrt stoletja, je zopet v ospredju mednarodnih dogodkov in v tem slučaju na račun Španske, ki si je izza konca vojne neprestano prizadevala polastiti se njegove osebe.

Najbolj slikovita postava, katero je proizvedel Orijent izza Mahdija, je Raisuli poiskal pribežališče v Vazanu, približno sredi pota med Mequinezom in Tangerjem.

Mulai Ahmed Ben Mohamed-er-Raisuli iz plemena, kojega življenski običaji so danes isti kot so bili pred tisoč leti, je star sedaj nekako 51 let. On izvira iz ene najbolj aristokratičnih družin Maroka ter je šerif ali direktni potomec Mohameda potom Mulai Idrisa, ki je ustanovil mohamedansko kraljestvo Maroka ter bil prvi vladariz Idris dinastije. Otroci Mulai Idrisa so se nastanili v različnih delih dežele in Raisuli je potomec Mulai Abd-el-Salama, kojega grobišče se nahaja v Vazanu. Grobišče je svet prostor, obdano od številnih poslopij, v katerih se Raisuli lahko skriva dolgo časa brez strahu pred vmešavanjem Špancev. Vsak poskus od strani kristjanov, da se krši svetost prostora, bi imel za posledico vstajo, katero bi bilo zelo težko zadušiti.

Raisuli, ki je mož vzgoje ter piše klasično arabščino, je najbolj magnetična osebnost, kar jih je proizvedla severna Afrika izza Alija.

Svojo karijero zločina in ropa je pričel potem, ko je Abd-el-Šadak, paša v Tangerju, na izdajalski način postopal ž njim. Po prvem poskusu Raisulija, da prične z vstajo, leta 1900, je pršel Abd-el-Saduk z mirovnimi pogajanji ter povabil Raisulija na obisk v Tangerju, da bi se na prijateljski način rešilo obstoječe težkoče. Kljub svarilom, da je paša izdajalski, je šel Raisuli sam in neoborožen v Tanger. Sprejeli so ga v oficijelni rezidenci paše z vso prijaznostjo, a kakorhitro se je nahajal v notranjosti poslopja, so ga prijeli, zvezali ter odvedli v Črno luknjo v Mogadorju, najbolj strašno ječo v Maroku, kamor se spravlja najhujše zločince. Železno verigo so prikovali krog njegovega vratu in dve verigi krog njegovih nog. Tudi mučili so ga. Štiri leta je bil Raisuli prikovan k nekemu zidu ter ni mogel niti leči, niti skloniti svojega telesa, dokler se ni odstranilo verige na njegovem vratu. Enkrat je skušal pobegniti, a so ga zopet prijeli. Ko je bil končno oproščen vsled intervencije vplivnih Marokancev, je prisegel, da se ne bo nikdar britev dotaknila las njegove glave, dokler se ne osveti nad izdajalskim sovražnikom. Čeprav si brije glavo, pusti vendar rasti šop, ki sega sedaj že daleč preko pasu in katerega skrije pod svoj turban.

Kakorhitro je bil oproščen, se je vrnil v gričevje in gorovje v bližini Tangerja in tam je pričel dajati duška osveteljnemu duhu, ki je bil vzbujen v njem v ječi.

Umoril je ženo in mater svojega svaka, obe sorodnici paše, ki ga je spravil v ječo. Mož je bil neki šerif iz Abriša, ki se je najprvo poročil s sestro Raisulija ter vzel nato nadaljno ženo, kar je dovoljeno po mohamedanski veri. Potem ko je ujel enega izmed častnikov paše, ga je prodal gotovim domačinom, katerim je bil storil dotični častnik krivico. Potem ko so plačali Raisuliju zahtevano ceno, so kupci mirno prerezali častniku vrat pred vrati sobe, v kateri je sedel Raisuli in kjer se je izvršila kupčija v navzočnosti žrtve, ki je dobro vedela, kaj jo čaka.

Ti dve primeri kažeta, kakšne vrste človek je lahko Raisuli, kljub očarljivim maniram, o katerih pričajo vsi, ki so prišli v stik izvanrednim banditom.

Raisuli je pričel odvajati inozemce, ne da jih oropa, temveč da se jih posluži kot sredstev, da prisili maroško vlado k izvršenju pravice, čeprav zakasnele.

Prva žrtev je bil neki londonski časnikarski poročevalec, katerega je držal Raisuli v Zeratu več tednov. Raisuli je dobro postopal s svojim jetnikom ter ga končno zamenjal za 16 svojih pristašev, katere je maroška vlada ujela ter vrgla v ječo.

Raisuli se je združil z mogočnim plemenom Kabilov v ligi proti vladi ter pošiljal paši v Tangerju številna poročila, v katerih mu je podrobno popisoval mučilno celico in ječo, katero gradi za pašo v Zeratu. Raisuli ni nikdar nasprotoval avtoriteti sultana ter vedno plačeval davek, predpisan v Koranu, namreč desetino vseh pridelkov, a preko tega se je upiral vsakemu zatiranju s silo. Kot mohamedanec je vračal zlo za zlo, ne dobro za zlo, in vsako krivico, storjeno njemu, je zlačal stokrat.

Druga žrtev je bil neki Amerikanec Perdicaris, katerega je ujel ter odvedel v neko vas Kabilov, kjer ga je držal skozi več tednov. Predsednik Roosevelt je poslal pred Tunis bojne ladje in državni tajnik Hay je zahteval oproščenje jetnika z znano brzojavko: "Perdicarisa živega ali Raisulija mrtvega."

Raisuli se je smejal temu razkazovanju sile ter zadregi sultana in njegovih vezirjev. Ker je sultan vedel, da ne more položiti svojih rok na predrznega bandita, je moral privoliti v zahteve slednjega. Raisuli je bil imenovan governerjem vseh distriktov v bližini Tangerja ter dobil odkupnino v znesku $70,000. Governer, ki ga je nekoč vrgel v ječo, je bil degradiran in Raisuli je imel zadovoljstvo videti, kako so bili vsi njegovi sovražniki vrženi v ječo ter vsi njegovi prijatelji oproščeni. Ko je Raisuli obiskal Tanger, da odvede svojega sovražnika, pašo, v ječo v Zeratu, katero je pripravil zanj, je našel slednjega mrtvega.

Raisuli je postal vsemogočen po tem banditskem činu, junak v očeh Marokancev ter velika pretnja v očeh evropskih vlad.

Njegova prva dejanja so bila dobra. Raisuli je pomiril razburjenost, katero je povročil njegov tekmec Bu Hamara v bližini Tangerja. Otvoril je ceste za karavane in za nekaj časa so ostale karavane neovirane v mejah njegovega pravosodja. Dovedel je do začasnega miru, ki pa je predstavljal le tišino pred viharjem.

Ko je njegov vplic naraščal, je postal Raisuli despot. Izžemal je ljudi, nahajajoče se pod njegovo kontrolo, ter iztiskaval denar iz najbolj ubogih med ubogimi. Vladni uradniki so živeli v terorju pred njim ter mu tudi povedali to, kar je imelo za posledico, da se ni brigal za njih povelja, da se je ravno rogal pogodbam z evropskimi državami ter da je postal ob istem času protektor in bič Tangerja ter sosednih okrajev. Njegovi zastopniki so izvajali "pravico" na trgu v Tangerju in pretepali ljudi do smrti, en blok vstran od francoskega in nemškega poslaništva.

Leta 1907. je dospel Raisuli do viška svoje moči. Treba je bilo le povedati človeku, da je bila izrečena nad njim aretacija in nikdar bi ne poskusil pobegniti. Vsakdo v Maroku in izven njega je spoznal, da je roka Raisulija dosti dolga, da seže do tja, kamor je dotični pobegnil. Dočim je kazal vse zmožnosti, ki so potrebne za močno vlado v Maroku, je vendar prekosil samega sebe. Za njega niso obstajale nikake pogodbe. Evropejce se je izsiljevalo in končno so zastopniki evropskih sil naslovili skupno poslanico na maroškega ministra za zunanje zadeve v Fezu ter zahtevali, da se napravi konec nemogočemu stanju zadev v okrajih Tangerja. To je bil skoro ultimatum, kajti zaliv je bil poln bojnih ladij različnih držav, in sultan ni imel druge alternative kot poslati močno armado proti glavni postojanki Raisulija.

Raisuli je nekaj časa zadrževal sile sultana, a je bil končno poražen ter se umaknil preko gora Beni Masur kot izgnanec.

Nato pa je prišla pogodba v Algeciras (južna Španska). Severni Maroko je bil v stanju strašne zmede. Celó mir in veselje ljubeči sultan Mulai Abdul Azis, ki se je učil igrati klavir pod nadzorstvom Aronsona iz New Yorka, je spoznal, da postaja položaj od dneva do dneva slabši. Sklenil je vsled tega otvoriti pogajanja z Raisulijem ter poslal Kaid Macleara, prejšnjega angleškega častnika, ki je postal vrhovni poveljnik njegove armade, da se dogovori z banditom ter mu stavi pogoje. Raisuli, ki se je spomnil na svoj nekdanji doživljaj s pašo iz Tangerja, je zajel Kaid Macleana ter vodil pogajanja s sultanom z nedostopne meje na gori Alšerif, par milj proč od Alcazarja.

JAPONSKI ŠPECIJALIST V AMERIKI.

V Združene države je dospel dr. Waichi Okada ki se je proslavil s svojimi metodami za zdravljen je raku v grlu. Obiskal bo razne bolnišnice po Združenih državah ter bo skušal ozdraviti najbolj zagonetne slučaje te bolezni. Poleg njega sta dr. W. H. Livingston in dr. Sugamura.

Kaid je ostal v jetništvu sedem mesecev. Med vsemi pogajanji, da se doseže oproščenje angleškega podanika, so bila ta pogajanja najbolj težavna. Končno je dobil Raisuli 20,000 funtov odkupnine in proglašen je bil podanikom pod varstvom Anglije. Ta pogoj ga je zavaroval pred srdom sultana. Za nekaj časa je ostal Raisuli miren, zbiral bogastva ter živel v Arzeliji, kjer si je dal zgraditi lepo palačo. To mesto je znano turistom radi svojih starih zidov, bastijonov in ostankov stare portugalske palače. Aronson je živel nekaj časa v tem mestu ter se sestal z Raisulijem, katerega je opisal kot moža, starega približno 40 let, s temnimi, skoro črnimi očmi, rdečimi lici ter črno brado. To je bilo leta 1911.

Miroljubnega življenja Raisulija pa je bilo kmalu konec. Ko se je Mulai Hafid polastil prestola, je čutil Raisuli, da je njegova prilika prišla. Pomagal je pri strmoglavljenju Mulai Abdul Aziza ter obiskal Fez, kjer je bil imenovan governerjem celega severnega Maroka, z izjemo Tangerja in sosednih okrajev. Predno pa je bil imenovan, se je moral odpovedati svoji angleški protekciji ter vrniti maroški zakladnici 20,000 funtov, katere je dobil kot odkupnino za Kaid Macleana.

Skozi pet let je pobiral davke ter delal domačim plemenom življenje naravnost neznosno, dokler ni zopet prišel navskriž s sultanom, in sicer v tem slučaju na prizadevanje Španske, koje maroški špijoni so vprizorili neuspešen poskus, da zavratno umoré Raisulija. Raisuli je zopet postal brezpraven ter se moral umakniti v gore.

Malo pred izbruhom svetovne vojne je sklenil Raisuli pogodbo s slavno Mannesmann Brüder firmo v Berlinu za kopanje rud v gorskih okrajih, stoječih pod kontrolo Raisulija in ob pričetku sovražnosti je postal Raisuli agent Nemčije. Bil je prijatelj vseh nemških agentov, ki so se nahajali v španski zoni. Postal je tudi prijatelj španskih uradnikov. S tem je tudi zvezana zadrega, v kateri se nahaja sedaj.

Pod vodstvom nemških in španskih agentov je aktivno pomagal nemškim intrigam ter je bil v direktnem stiku z nemškim poslaništvom v Madridu.

Skozi zadnjih par let je vojeval Raisuli guerilla vojno proti Špancem in sedaj je poiskal pribežališča v svetišču, kjer se nahaja grob njegovega sorodnika. Tam bo mogoče stradal do smrti ter postal bo svetnik v očeh Marokancev in romarji bodo romali k njegovemu grobu. Mogoče pa je tudi, da bodo prinesli njegovo glavo nazaj v Fez ali pa v Tanger, nasajeno na bajonet kakega vojaka.

Za Marokanca in mohamedanca v splošnem so vse stvari napisane vnaprej v knjigi usode in Raisuli pričakuje brez dvoma povsem brezbrižno svojo končno usodo. Mogoče pa je tudi, da je odredil vse potrebno, da se pospeši prihoda te usode, kajti nikdar v celem svojem življenju ni dovolil, da bi se ga fotografiralo in nikdar ni dal nikomur svojega lastnoročnega podpisa.

Ena stvar pa je gotova. Bliža se konec življenja in delovanja enega najbolj slikovitih postav, kar jih je proizvedel Orijent v zadnjem času.

Čudno mehiško drevo.

Narava ustvarja v tropičnem podnebju pogosto kaj čudne stvari. Najti je le malo bolj presenetljivih primer za čudno dejstvo, da ponavlja narava, mogoče v zavarovanje, v rastlinah oblike drugih predmetov, kot je drevo z rokami. Na Azteke v Mehiki je napravilo to drevo tako velik vtis, da so ga molili kot božanstvo. Za nje je bilo to drevo s krvavordečimi rokami zemeljski izraz nekega božanstva, strašnega in vsemogočnega. Botanično ime tega drevesa se glasi Cheirostemon platanoides.

Zunanjost cvetov tega visokega in sijajnega drevesa je dejanski taka, da je ni mogoče primerjati z zunanjostjo nobenega drugega cveta. Iz sredine vsakega cveta moli steblo, ki natančno predstavlja človeško roko in zapestje in to steblo se razdeli v pet manjših steblov, ki so kričeče rdeče barve ter postavljeni na način človeške roke z vsemi prsti. Konci teh rastlinskih prstov so zakrivljeni kot konci človeške roke z dolgimi nohti. Ti deli cveta so precej veliki ter molé naprej na preteč način.

Lahko je razumeti, da je bilo to visoko in lepo drevo, ki pa je kaj redko v Mehiki in severni Centralni Ameriki, obloženo s cveti, ki izgledajo kot tisoči pretečih rdečih rok, predmet oboževanja med raznovernimi in nevadnimi domačini.

To čudno drevo ima le enega vrstnika v enem najbolj redkah dreves na Japonskem, v oranži s letimi prsti.

To pritlikavo drevo, ki doseže le redkokdaj več kot pet čevljev višine ter je strašno zvito, nosi sadeže, ki predstavljajo natančno človeško roko s prsti in vsem. To je deloma odprta roka in ostri nohti suhe, rmene roke predstavljajo najboljšo in najbolj popolno imitacijo nohtov kakega aristokratičnega Kitajca.

NENAVADEN DAVEK.

Nekateri starši imajo navado, da dajo svojim otrokom pri krstu celo vrsto imen, predvsem zato, da bi tako počastili spomin svojih prednikov z enakimi imeni. Ponekod, zlasti na Saškem v Nemčiji, je nastala v tem oziru že pravcata razvada. Občinski svet v Kreisu na Saškem je zato prišel na originalno idejo. — Sklenil je namreč da se pri vpisu v stanovinski seznam občani tretje in vsako nadaljnje ime novorojenčka, izknpiček pa se porabi za prokritje troškov za vpisovanje.

Naša gospodična.

Moj prijatelj, ki je oficijal na financi ,ima služkinjo, Pepa ji je ime, Kodermuc se piše in je jako zaokroženo bitje; na ramah je sedi velika zrela pomaranča in se prijazno smehlja v svet. Drugače je zdrava in brez ženina in brez mrčesa. Toliko sem jo poznal že poprej.

Pa sva se razgovarjala s prijateljem, oficijalom na financi, in sem mu omenil, da ima moj kuhinjski strah v celoti boljše dohodke, nego jih imam jaz.

Odgovoril je, da sem osel, in je razložil vso stvar.

Najprej je pohvalil svojo Pepo, kakšen da je biser, če bi se ji poleti ne potile noge, je djal, bi bila brez madeža, ne dosti drugačna nego nebeški krilatec.

In potem je povedal, kolikšno daje temu biseru plačo: za dobri dve tretjini manjšo, nego jaz svojemu strahu.

Kako je to mogoče?

Ker da smo vsi skupaj osli, je dejal. — Osel mu je običajna beseda brez žaljivega pomena in namena. — Ker da mislimo, da je dejal, da je plača vse. Mislimo, da ima človek le želodec, pa pozabljamo, da ima neumrjočo dušo tudi.

"Moj ljubček", je dejal — ljubček mu je druga vajena beseda in pomeni toliko kakor osel — "moj ljubček, pri meni je red in ugled in izpodbuda. Duša", je dejal, "ima bolj žive potrebe nego telo, ali so te potrebe čisto drugačne, nego so telesne."

"Vidiš", je dejal, "naša Pepa zame ni Pepa ali celo kuhinjski strah, kakor je tebi tvoja, ampak je gospodična, gospodična Jožica in gospodična Kodermučeva. In poleg gospodične ji gre še službeni naslov. Red mora biti, moj ljubček, in ugled in izpodbuda, to je za neumrjočo dušo in ne gnusni mamon.

"Uživamo naš biser", je dejal "že peto leto. Najprej je bila pestunja. Danes bi jo nazival plenično asistentko, toda v onih dneh še ni bilo teh ozirov an dušo, na red, na ugled in na vse. Poselska buna je izbruhnila šele pozneje, čez kaki dve leti Tačas pa so bile plenice pri nas že trajno upokojene, pa sem naredil naslov naše Pepe tako, da se jo postavil za metelsko aspirantko. Naslov je primeren področju, dostojen je in blagoglasen — lepši je gotovo, kakor "pisar druge klase"

"O svojem novem činu je prejela dekret. Saj veš: na ministrskem papirju, na celi poli. In je stalo zapisano s strojem: "Gospodična Jožica Kodermučeva — blagorodje — metelska aspirantka — tukaj. Imenujemo Vas itd. itd." Datum, podpis. — Hakramiš, je bila ponosna! Žarela je kakor solnce izza grebena, koj si je dala podstaviti pete".

"Bila je vredna izkazanega zaupanja. Kvalificirala se je jako — in trajalo ni dolgo in že so jo mogli pripustiti k praksi v našem oddelenju za kuho in prehrano."

"Postala je štedilniška oficijantka s samostojno in neomejeno disciplinarno oblastjo nad ščurki.'

"Po primerni teoretični in praktični izobrazbi se je ob vztrajni marljivosti in na podlagi uspešno prebitega kuhinjskega rigoroza v kratkem času povspela na ugledno stopnjo kuhalniške kontrolorke s pravico slamnika."

"Vsakikrat, kadar je naročevala, je dobila dekret, po pošti seveda in proti potrdilu na povratnici, da je bilo bolj imenitno — "gospodična" in "blagorodje" in vse, kakor se spodobi, in združeno z iskrenimi čestitkami od mene in žene."

"Vidiš, ljubček, to je tisto, po čemer koprni neumrjoča duša. Le pomisli: dekle je staro komaj dvaindvajset let, pa ima sedaj po zopetnem povišanju že naslov in značaj komisarke za kuho in prehrano! Taka karijera ni mačji kašelj!"

"Dobro!" sem dejal. "Toda kako se gledata zastran plače?"

"Zastran plače? Plača je v redu. Plačo ima primerno svojemu odličnemu dostojanstvu. Saj veš — čim višja stopnja, tem slabši dohodki. Ne morem pomagati — v demokratski dobi živimo. Toda sem že povedal in si slišal, da meni mamon ni poglavitna stvar. Naša niti za trojni denar ne gre od nas, da bi se odpovedala blagorodju gospodični in komisarki in se zopet pogreznila na stopnjo proletarske Pepe in zaničevanega kuhinjskega strahu."

"Seveda, prejemke ji je bilo treba uravnati kolikor toliko — to zahteva duh časa, ali ne? Da je slaba, naša valuta, je pa tudi res."

"Prej je povrhu dobival naš biser vsako leto par novih škarpetov, na stari par pa nove podplate — je stalo pet-sto kron, kakor groš. Uravnala sva ji plačo jaz in moja milostna tako, da sva ukinila čevlje in podplate. Zato pa sva ji pa primaknila vsak mesec 20 kron. Sva prihranila 260 kron kakor groš, pa jih dajeva našemu biseru 200 za božič, 60 za novo leto in je biser sijajno zadovoljen. Midva tudi. Najtrdnejši temelj sreče pa je človeku, zapomni si, zadovoljnost."

Izjavil sem, da se zoper pravilnost tega reka ne upam kaj tehtnega ugovarjati.

Prijatelj pa se je dalje ustil, kaj je še vse storil za svojo kuhinjsko diko. Prevedel ji je plačo v dinarje! Z dekretom seveda. Mera plače se sicer ni izpremenila, številka se je celo štirikratno skrčila. Vendar da mora vsak pravičnik priznati moralični učinek navedenega ukrepa, ki da je razodeval živo brigo za dobrobit zveste nameščenke.

No in potem je prišel s poglavitno stvarjo: včeraj da je svoji komisarki, gospodični Jožici Kodermučevi, iz lastnega nagiba dovolil izdatno redno draginjsko doklado Zgolj ta je postavil pagoj, da vse perilo opravi doma. Računal da je in izračunil: kar bo prihranil pri perici, polovico tega bo dal Pepi, polovico bo pa ostala njemu, ki da je bolj potreben doklade nego Pepa.

Dal sem duška svojemu prepričanju, da je umazanec.

"Kaj?" je rekel. "Umazanec? Kdo? Jaz?"

Potrdil sem, da je pravilno razumel smisel mojih besed. On da je umazanec, ki prvi spada v domače perilo z najostrejšim lugom, z najtršo krtačo. Njegova komisarka za kuho in prehrano pa da očitno ni pri sebi, sicer bi mu bila že davno ušla.

"Kaj?" je rohnel." "Ni pri sebi? Kdo? Naša Pepa? — Le počasi, ljubček! Ali veš kaj govoriš? Kaj pa vlada? Kako pa vlada ravna s svojimi nameščenci, he? Pa je vlada umazana, he? Reci, če se upaš! Tamle stoji policaj. — Pa so nameščenci neumni, he? Ne boš, Jaka! Jaz nisem umazanec. Pepa ni neumna, ampak ti moj ljubček, ti osel."

Moj prijatelj, oficijal na financi, rad pretirava. Meni ni ime Jaka. Pri moji veri, da ne! Niti nikomur v mojem sorodstvu.

Drugače ne tajim, da čisto brez jedra niso bile njegove besede.

Fr. Ž.

Čičerin kot humorist.

Posebni korespondent "Prager Presse" poroča, da je Čičerin italijanskim komunistom, ki so bili vznemirjeni vsled komplimenta, ki ga je napravil v Genovi kralju Viktorju Emanuelu, dejal: "Zakaj ne? Če bi živel vaš kralj v Rusiji, bi bil izvrsten predsednik sovjeta"... Ko je Čičerin genovskemu nadškofu pri dinerju dejal, da v Rusiji vlada velika verska svoboda, je msgr. Signori s finim nasmehljajem odgovoril: "La vera liberta e una grande cosa" ("Resnična svoboda je velika reč"). Čičerin in nadškof si nista samo napila, ampak tudi izmenjala svoji namizni karti s podpisi.

Vatikan proti Jugoslovanom.

Iz Zadra v Dalmaciji se poroča, da je bil dosedanji zadrski škof dr. Vicko Pulišić izmenjen in imenovan na njegovo mesto Italjan monsignor Borsatti. Dr. Pulišić je dobil naslov "nadškof pontski". Izmeno na zadrski škofovski stolici so že pred nekaj meseci zahtevali fašisti in Vatikan jim je seveda z veseljem ustregel.

Habsburžani se vračajo na Dunaj.

Razni listi poročajo, da se je bivši nadvojvoda Friderik s svojim sinom Albrehtom preselil na Dunaj. Friderik je najbogatejši Habsburžanin. Kakor znano, so smatrali gotovi madžarski krogi Albrehta za prestolnega kandidata, toda na zadnjem sestanku Habsburžanov je bil Karlov najstarejši sin Oto priznan za habsburškega poglavarja.

ADVERTISEMENTS.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Suhe Mrtve lase

možete preprečiti in dati lasem lepo mehkost bujnost in lepoto katero si vsakdo želi ako nadenete

SEVERA'S HAIR POMADE

Izvrstna priprava za nego las, idealna, zdravilna, in čista.

CENA 25c

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Gruzija ali Georgija.

Na genovski konferenci se je sprožilo vprašanje narodnih manjšin tako mimogrede, in sicer zaradi Gruzije ali Georgije. Na konferenci so se pojavili gospodje, ki so se izdajali kot edini zakoniti zastopniki te države. Toda sovjetski delegati so izjavili da je Gruzija del celokupne ruske federativne republike, pokazali na gruzinsko zastopstvo v svojih vrstah in zagrozili, da sicer zapuste konferenco, ako le-ta ne akceptira tega njihovega stališča. Evropa nima smisla za to da bi si dala povrh vseh težkoč še opravka z gruzinskimi zadevami; obveljalo bo tedaj rusko stališče.

Gruzija je zelo interesantna dežela. Pred vsem je treba poudariti, da Gruzincev ne smemo šteti med običajne kavkaške narode, kakor so znani iz krvavih vojnih zgodb. Nasprotno; Gruzini so zelo potiličnо napredno ljudstvo, ki je imelo svojo samostojno državo ves srednji in novi vek. Šele koncem 18. stoletja so gruzinski knezi svojo državo prepustili Rusom. Istotako so bili glede vere Gruzini ves čas samostojni, dasi obdani skoro kroginkrog od muslimanov, so ohranili svoje pravoslavju najsorodnejše krščanstvo do danes. Sicer je Gruzija antiška kolhis po svojem podnebju ki je čudovito prijetnega južnega značaja in po svoji rodovitnosti zelo oblagodarjena dežela.

Ko je leta 1917. izbruhnila v Rusiji revolucija, so Gruzini živahno posegli v politiko, hoteč ostati v federativni zvezi z ostalo Rusko. Mnogi gruzinski politiki, poslanici ruske dume so igrali celo vodilne vloge v revoluciji. Tako n. pr. je bil Gruzin socijalni demokrat Čhejdze prvi predsednik petrogradskega sovjeta, kar je ostal do komunističnega prevrata; drugi Gruzin, Cereteli, je bil v vladi Kerenjskega minister za pošto. Dalje je bil znan tudi poslanec Čhenkeli.

Po boljševiški oktobrski revoluciji so osnovali Gruzini z Armenijo in tatarskim Azerbejdžanom enotno zakavkaško republiko in niso hoteli priznati sovjetske vlade. Ko pa so malo nato Turki pričeli prodirati v Zakavkazijo, se je Gruzija oklicala za popolnoma samostalno republiko, ki jo je naposled v letu 1921. kot tako priznal tudi pariški vrhovni svet.

Gruzija se je imenovala demokratična republika, merila je 86,458 kvadratnih kilometrov in je štela 3.176,000 prebivalcev. Ustavotvorna skupščina, ki je izdelala demokratično ustavo, je bila izvoljena na temelju direktnega enakega, splošnega in tajnega volilnega prava; sestojala je iz 128 članov, od katerih je pripadalo socijalno-demokratski stranki — 102 poslanca! Socijalni demokratje, ki so stali na menševiškem programu, pripadajoč II. internacijonali, so imeli v rokah vso vlado so sestavili celo ministrstvo in so začeli s celo vrsto reform, da izpremene Gruzijo v zmerno socijalistično državo. — Od ostalih strank so imeli: socijalni revolucijonarji 6 mandatov, socijalisti-federalisti 9. narodni demokrati 7, ljudska stranka 2. armenska stranka 2; komunisti niso dobili nobenega mandata. Toda menjševiških reform je bilo kmalu konec kajti leta 1921. so boljševiki zavzeli Tiflis in sovjetizirali Gruzijo, kakor so bili prej storili že z Azerbejdžanom in Armenijo.

Dr. Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Nadaljevanje.)

Črez noč so bili prenesli tudi ograjo. Danes je bil zagrajen manjši prostor neposredno tam, kjer napravlja prod precej dolg in od početka širok jezik med obema vodama, ki se ondi zlivata ena v drugo. Zopet je stala miza za sodnika in njegove asesorje. Vsi so že bili na mestu. Sam Joannes Franciscus je sedel na posebnem stolu, a danes je nosil ob rami debelo zlato verižico in na nji križ, ki se je lesketal od dragih kamenov. Tudi meni in Juriju se je bilo dovolilo, da sva smela prestopiti ograjo. Spodaj ob vodi je bilo še nekaj grajskih uslužbencev med njimi v čolnu lovski mojster, ki je bil obenem grajski ribič. Vsa druga množica je morala ostati zunaj ograje. Nasproti na puštalskem bregu pa so bile zbrane loške ženice, o katerih sem že toliko pisal.

Z Agato so obstali na kraju, kjer je imela stopiti v vodo, v Poljanščico, ker je bila iz Poljanske doline.

Ker litanij še ni bil izmolil, je gospod Urh nadaljeval: — S Tvojimi solzami in s Tvojo žalostjo! — S Tvojo grozo in krvavim Tvojim potom! — S Tvojimi svetimi ranami, s Tvojim križem in trpljenjem!

Množice so klicale: — Reši jo, o Gospod! — in ta klic, pomnožen od vrste do vrste, se je končno razlegal kakor grom nad gorovjem.

— Na dan sodbe!

Zopet je zagrmelo: — Prosimo Te, reši jo, o Gospod! — Le škof Janez Frančišek je sedel na svojem stolu kakor izsekan iz kamena.

Pri Sv. Jakobu je udarilo enajskrat. Zvon je spet zabučal z visokih lin. Litanije so bile pri kraju. Utihnil je vsak hrup.

Škof je mignil z belo roko. — Prošt je pristopil k Agati in je nekaj govoril ž njo. Tedaj se je imela pričeti bridka in grenka ura— —Sveta Trojica Ti nam pomagaj!

Agata se je najprej ozrla za gospodom proštom, ko je odhajal od nje. Gotovo ji je bil povedal, da je sedaj prišel čas zanjo. Nato je pogledala po vodi proti naši dolini. Gledala je tja precej časa, da smo videli, kako so se ji od globoke sape dvigale prsi. Polagoma se je obrnila. Tudi danes je počivalo njeno oko na sivih planinah, kjer so bili vrhovi ravnotako beli, kakor njen obraz, v katerem ni bilo kaplje krvi. Nato je pogledala pred se v vodo. Tu pred njo je bila plitvina, bolj spodaj pa je bila površina temnikasto zelena, kakor vselej pri globočini. Tudi se je sukala tam in umazane pene je okrog vrtila.

Agata je napravila križ, se sklonila, stisnila srajčico krog nog in pogumno stopila v vodo. Pri kraju je bila drobna sipa in lahko se je hodilo. Potem pa so se pričele škrljavke, da jo je bodlo, ko je stopala po njih. Že ji je seglao črez kolena, da so se pokazali zakroženi udje in da je že nekaj njenih las plavalo po površini.

Gledavcem je zastajala sapa. Takrat je zavpila mati mesarica: — Obrni se, revišče, saj si že v vodi! — Obrni se, da prideš živa na suho!

Ker se Agata za klic ni zmenila se je zatogotila mesarica: — Saj vendar nisi gluha!

In tudi druge so vpile: — Obrni se!

Zmeden bi bil v takem položaju vsak človek, in tudi Agato je to kričanje še bolj spravilo v zmedo. Naprej je silila, zašla je v curek, da je voda silila okrog nje in da jo je prav hitro izpodneslo. Naenkrat je ležala deklica v valovih, pa se je zopet vzdignila oblačilce se je bilo tesno oprijelo njenih udov in prav kakor brez vsake obleke je stala pred svojimi sodniki.

Množice so otrpnile in niti glas ni prišel iz črnih krdel. Takrat se je zgodil čudež — kaj drugega ne morem zapisati.

Tik vode je rastel jesen, in star je že moral biti, ker je vrh kazal suho vejevje. Pri tolikem šumu, pri tolikem številu zbranih ljudi je bil sedel na suho vejo mlad mu-hoveček. Ni se bal ne vpitja, ne množic. "Ček!" — je dejal in se je spustil z jesena. Agati okrog glave se je poganjal za mušicami, ki jih je mrgolelo po zraku. Tudi dve lastovki sta se pripodili nizdol po Poljanščici ter parkrat zaplesali okrog dekliča, o kateri smo že skoraj vedeli, da ne pride živa iz vode. — O tem se je pozneje govorilo še leta in leta. — Loško ženstvo je padlo na kolena in glasno je zadonela molitev svetega očenaša. Mene pa vse to ni presunilo in še vedno se mi je v duši oglašalo: — morda je pa le kriva —

Sedaj je Agata poizkusila, da bi bredla naprej. In res je zabredla kaka dva koraka v curek, pa se je videlo, da vode ne bo premagala. Takrat sem imel priliko, da sem prav natanko opazil, kako je škof Joannes Franciscus dvignil roko in dal znamenje ž njo. Na to znamenje je grajski lovski mojster, ki je bil obenem grajski ribič, kaj spretno odrinil z malim čolničem od kraja ter ga obrnil proti globočini. V tem je moč valov izpodnesla Agato, da je hitro izginila pod površino. Ljudstvo je kričalo, lovski mojster pa je z vso silo veslal proti kraju, kjer se je deklica potopila. Schwaiffstrigkh in njegova gvardija so vpili: — Mir, ljudje, mir!

Takrat je bilo da sem tičal jaz ob bregu, prav kot da bi imel na vsaki nogi težko železje in z mesta se niti premakniti nisem mogel. Takrat pa se je tudi zgodilo, da je brat Juri v obleki in obutvi skočil v vodo — — Okrog njega je završalo in visoko je zapljuskalo, da sem, ker sem tičal v bližini, prišel pod ploho in da sem bil moker skoraj ravnotako, kakor on, ki je že plaval sredi vodovja. Parkrat se je pognal, pa je bil pri nji, ki se je bila sredi globočine zopet prikazala. Z močno roko se je je oklenil, z drugo pa je delal mogočne kroge, da sta bila prav kmalu pri kraju, kjer je bila voda plitva. Tu je postavil dekleta na mehko sipo in dejal:

— In sedaj, Agata, prosim te v imenu Boga, stopaj, da prideš živa iz vode!

Ali ga je Agata umela ali ne, ne vem. Parkrat se je vendar prestopila a večkrat se je ji treba ni bilo, ker se je loško ženstvo vlilo s proda proti nji, še v vodi jo je obstopilo s svojimi telesi ter jo zakrilo pred gledavci, da ni moglo nepokrlcano oko gledati njene premočene in le slabo oblečene postavice. Prer sodniki so jo vzele iz vode in jo takorekoč odnesle z nesrečnega kraja. Tudi Jurija so klicale, da mora ž njimi, ker je premočen in se mora preobleči. Kamor je prišlo to krdelo, povsod je ljudstvo stopalo s prostora, dokler je niso prinesli do Wohlgemueta, kjer gospodinja ni prej odnehala, da so jo položili v široko in mehko zakonsko posteljo Wohlgemuetove matere.

Pri teh prizorih se ni mogla krotiti Bergantova. V plitvi vodi je obtičala in ko so tovarišice odnesle deklico, je dvignila pesti proti sodnikom in na vso moč vpila:

— Ne boste je gledali več, vi stari grešniki! In ti, plesnjivi Frueberger, če že češ s šivankami štvati človeška telesa, krpaj svoje! Ti ničvredež!

Zabučal je smeh naokrog in, šele Joannes Franciscus je na rdečem svojem stolu nekoliko zategnil usta. — Tako so se loške žene in dekleta vedle pri tisti priliki.

Zapišem to-le: Naj preteko stoletja za stoletji, loško ženstvo pa naj ohrani tisto dušo, kakor jo je nosilo v sebi v Gospodovem letu 1695., ko je bila ta duša svetla kakor zlato in čista kakor žarki solnca! Da bi me nebo uslišalo!

Nekaj gledavcev je bilo odšlo za Agato, ker ni bilo več kaj posebnega pričakovati, ko je bila prišla živa iz vode. Čakalo jih je pa še mnogo, ker so škof in sodniki še vedno mirno sedeli, in ti so morali vendar izreči sodbo.

Že je škof poslal prošta k sodnikom, ki so se med sabo nekaj posvetovali, kar pristopi Schwaiffstrigkh in pove, da stoji pred ograjo ženska, ki zahteva z vso silo, da jo sodniki zaslišijo. Gospod 'flekte' se ni dal pregovoriti češ, da je bilo prič že itak črez mero.

— Togoti se in joka in se ne da odpraviti, — je zagotavljal Mihel.

Škof je nekaj izpregovoril v latinskem jeziku, nakar je glavar zapovedal, da naj se postavi ženska pred njega in sodnike. Ko je prila, je bila Margareta Wulffingova. Videlo se ji je, da je imela dolgo pot za sabo, ker je bila v neredu njena obleka in njen obraz ves utrujen.

Kar pričela je:

— Šele včeraj smo slišali, da hočete v Loki sežgati Izidorjevo nevesto in da je naš Marks pričal proti nji. — Vso noč sem hodila in vso pot sem premolila. — Le tega ne! Človek ni žival in ne kurite drv pod njim! Le tega ne!

Janez Frančišek jo je miril:

— Ne hiti tako, deklica! Povej nam, kdo si in odkod prihajaš!

V svoji zmedenosti ni spoznala gospoda škofa. Odgovorila mu je:

— Govorila bi rada s tistimi, ki sede v sodbi in ki hočejo življenje vzeti Izidorjevi nevesti! — —

— Kdo si in kaj hočeš? — jo je zavrnil škof nekoliko ostreje, ker ni rad prenašal ugovorov.

— Poglej no, pomisli no, saj govoriš z našim previsokim gospodom škofom! — se je vmešal Schwaiffstrigkh. — Marksa Wulffinga sestra je, vaša milost.

— Govori! — je ukazal Joannes Franciscus kratko in ostro.

Margareta je pripovedovala, kako je letos okrog Vnebohoda steknila brata Marksa v čumnati pod streho. Bil je sam in mislil je, da ga nihče ne vidi, ona pa ga je gledala pri malem oknu iz podstrešja. In opazila je, kako je z ostrim nožem globoko vrezal v mečo na svoji nogi, da je priteklo veliko krvi. V to kri je namočil ostrorobat sirovec, dva žreblja in nekaj igel. Rano je zavezal in nato kruljavo hodil nekaj tednov okrog voglov, povedal pa ni nikomur, kaj mu je.

Ko ji je glavar pokazal krvavi kremen, žreblja in igli, je odgovorila, da je vse to tisto, kar je bil Marks namočil v svoji krvi.

Škof je izpregovoril: — Vse skupaj naj se zapiše!

Najprej so tisti, ki so stali ob ograji, pripovedovali onim, ki so stali bolj zadaj, da je Marks Wulffing krivo pričal in da si je žreblje in igle sam namočil v svoji krvi. To pripovedovanje se je širilo od vrste do vrste in kmalu je bučalo tako po puštalskih travnikih, kakor pod Kamnitnikom: — Marks Wulffing ni govoril resnice! — Preklinjali so krivo pričo in prava sreča je bila, da je Marks že prejšnji dan odnesel svoje kosti ker danes bi ga bila množica raztrgala.

Margaretino pričevanje se je zapisalo, sodišče pa je glasno izpovedalo, da ni krivde na Agati Emi Schwarzkoblerici.

V tistem trenotku je Joannes Franciscus gospodu glavarju naznanil, da bi rad izpregovoril pred z branimi. Gvardija je hitela med narod, in ko se je zvedelo, da hoče govoriti sam škof, so pritisnili k bregovom, da je bil čudež, da ni padel ta ali oni v vodo. Tudi k ograji je pritiskalo občinstvo.

Janez Frančišek je vstal s svojega sedeža in si je dal prinesti mašno obleko; prošt pa mu je posadil na glavo visoko škofovsko kapo in v roko mu je dal težko pastirsko palico.

Pričel je govoriti in glas je imel da nisem vedel, kje ga je jemal iz šibkega svojega telesa. Dejal je da si ta dva dneva ni upal oči povzdigniti, tako se je sramoval sodnikov in nas, ki smo prišli, da bi se pasli ob krvavi smrti mladega dekliča. Pristavil je: — Bilo vas je ko listja in trave in še otroke ste vlačili s sabo, samo da bi gledali pogin dekline, ki nikomur izmed vas ni storila žalega. Niste bili kristjani, bili ste zverine, ki hlepe po krvi nedolžnega, in za to boste dajali težko odgovornost ob smrtni uri! —

Dalje prihodnjič.)

VETERANA.

Te dni so praznovali šestinsedem deseto obletnico tretjega ameriškega kavalerijskega polka. Pro slave sta se vdeležila tudi bivša poveljnika tega polka generala Anson Miles in Nelson A. Miles.

Izza kulis mirovne konference.

V Parizu izide že v kratkem velezanimiva knjiga, ki nosi naslov "Borba treh". Knjigo izda Mermiex in bo obsegala stenografične zapisnike tajnih razprav na mirovnem kongresu v Parizu. Ta knjiga bo odkrila kopreno, ki je dosedaj zakrivala tajinstveno temo za razprave in borbe na mirovnem kongresu in postavila v bengalično luč državnike, ki so na tem kongresu igrali vodilno vlogo.

Iz te knjige so doslej znani samo poedini odlomki. Eden izmed teh odlomkov se nanaša na vprašanje pripadnosti Gornje Šlezije. Kakor je znano, je bila v prvotnem načrtu mirovne pogodbe točka, da ima Gornja Šlezija brez vsakega pridržka pripadati Poljski. Ta načrt se je 7. maja 1919. vročil nemški delegaciji, ki je z vso odločnostjo protestirala proti temu, da bi se Gornja Šlezija enostavno odcepila od Nemčije ter je stavila protipredlog, naj se šlezijskemu prebivalstvu da pravico, da potom ljudskega glasovanja samo odloči glede svoje pripadnosti. V vrhovnem svetu se je na to razvila ljuta borba na eni strani med Clemenceauem in Wilsonom, ki sta se zavzemala za to, da se Gornja Šlezija enostavno prisodi Poljski, in med Lloyd Georgeom na drugi strani, ki je osvojil nemški protipredlog ter zahteval, da se odredi v Gornji Šleziji plebiscit.

Škoda, da se ti odlomki ne nanašajo na koroški plebiscit. Ker pa je bilo skoro gotovo stališče vodilnih državnikov na pariški konferenci glede plebiscitnega vprašanja v Gornji Šleziji kolikortoliko podobno onemu v koroškem vprašanju, bodo stenografični zapiski o razpravah glede gornješlezijskega vprašanja takisto zanimali našo javnost, to tembolj, ker je iz njih jasno razvidno, s kakšno vnemo je branil nemške interese angleški ministrski predsednik Lloyd George in kako prsvilno sta ocenjevala nemške pretenzije Clemenceau in predsenik Wilson.

V naslednjem podajamo v ekscerptu protokol treh sej vrhovnega sveta z dne 3., 5. in 11. junija 1919.

Seja dne v. junija 1919. popoldne:

Wilson: Plebiscit v Gornji Šleziji se mi zdi težaven. Predvsem bi morali izgnati vse nemške civilne uradnike.

Lloyd George: Soglašam s tem da bi morale glavne nemške oblasti zapustiti deželo, predno bi se vršilo glasovanje.

Wilson: Treba pa je še nekaj uvaževati: 10 ali 20 nemških velekapitalistov so gospodarji dežele.

Clemenceau: To je čista resnica. Navajam samo en vzgled Henckel pl. Donnersmarck.

Wilson: Po mnenju mojih tehničnih izvedencev ne moremo pričakovati, da bi se izvršilo svobodno ljudsko glasovanje v deželi, ki je bila tako dolgo podjarmljena in ki mora računati s težkimi represalijami, za slučaj, ako Nemci ne podležejo pri plebiscitu.

Clemenceau: Nikdar nismo obljubili, da bi se v tej pokrajini vršilo ljudsko glasovanje.

Lloyd George: Prav predsednik Wilson je tisti, ki je pri vsaki priliki proklamiral pravico narodov, da sami odločujejo o svoji usodi. Mi smo odredili plebiscite na saarskem ozemlju, na Reki(?) in v Celovcu. Zakaj bi odklanjali ljudsko glasovanje v Šleziji?

Wilson: Ne odrekam se nobenemu izmed svojih vodilnih načel, vendar pa ne želim, da bi Poljaki morali glasovati pod nemškem pritiskom.

Lloyd George: Vi zavzemate sedaj isto stališče, ki ste ga pobijali, ko se je zanj zavzemal signor Orlando v dalmatinskem vprašanju.

Wilson: To je gladka nesmiselnost. Hočem imeti samo v resnici svobodno glasovanje....

Clemenceau: Ljudsko glasovanje — izborna misel! Toda ne v Nemčiji, kjer ni bilo nikdar svobode. Lahko je za nas, da odredimo ljursko glasovanje in nato izginemo, ne da bi pri tem igrali kake vloge, toda to bi bil zločin zoper Poljake. Ne preostaja nam torej ničesar drugega, kakor da zasedemo glasovalno cono. V tem slučaju bo Nemčija trdila, da se je izvršilo nasilstvo in kaj se bo zgodilo? V 6 mesecih ali v enem letu boste sredi miru stali nasproti novim vojnim težkočam in položaj bo še težavnejši, kakor je sedaj... Okupacija in plebiscit pomenja spore, morda borbo, skratka, ravno nasprotno vsega tega, kar hoče doseči Lloyd George.

Seja dne 5. junija 1919., kateri je prisostvoval tudi predsednik poljske republike Paderewski:

Clemenceau: Ali bi sprejeli ljudsko glasovanje v Gornji Šleziji, ako bi to pokrajino izpraznile nemške čete?

Paderewski: Takšna sprememba mirovne pogodbe bi le prisilila, da bi odstopil, zakaj moj narod, kateremu se je z mirovnim načrtom z dne 7. maja obljubila Gornja Šlezija, bi izgubil vse zaupanje vame.

Lloyd George: Mi sploh nismo ničesar obljubili! Mi smo sestavili pogodbo in nismo napravili iz tega načrta nobenega ultimata. Pridržali smo si pravico, da proučimo nemški odgovor; zato imamo tudi pravico za pametne koncesije razdeljena na tri dela. Poljaki še razdeljena na tri dela, Poljaki so se borili: prvič drug proti drugemu in drugič skupno zoper neodvisnost svoje dežele! Danes imamo obnovljeno Poljsko z 20 milijoni prebivalci in že koprne po nepoljskem ozemlju. V Galiciji na primer! To zahtevajo od nas oni, katerim svobodo je izvojevalo poldrugi milijon mrtvih Francozov, 800.000 mrtvih Angležev in 500.000 mrtvih Italijanov. Naša kri je to, s katero je bila plačana poljska neodvisnost. Ako rebelirate proti našim odločbam, pomenja to, da smo se o Vas varali.

Paderewski: Poudarjal sem samo, da bi ne mogel ostati na svojem mestu.

Lloyd George: Dali smo svobodo Poljski, Češki in Jugoslaviji in prav te države so, ki rebelirajo proti ideji ljudskega glasovanja. Te države so še bolj imperijalistične kakor velesile same!

Paderewski: Ne prizavam tega. Govorite tu samo o stvareh, ki ste jih čitali v časopisih.

Lloyd George: Trdim, da hočete anektirati pokrajino proti njihovi volji....

Seja dne 11. junija 1919.:

Clemenceau: Ali hočete poslušati poročilo komisije za poljske zadeve?

Lloyd George: Ta komisija je pristranska na korist Poljske. Nečem se ž njo spuščati v razpravo.

Clemenceau: Hočem še enkrat poudarjati, da sem odločen nasprotnik ljudskemu glasovanju v Gornji Šleziji. Ker pa ste se odločili za ta princip, se Vam pridružujem v duhu sprave in sporazuma. Pri tem bi poudarjali, da je ljudsko glasovanje odveč povsod tam, kjer so bili izvoljeni poljski poslanici.

Wilson: Dobro. Treba je proučiti obseg ljudskega glasovanja. — Pripomnil bi še, da je tudi kolega White zbral informacijo o Nemcem prijaznem vplivu na poljsko duhovščino.

Lloyd George: Stavim, da izhajajo te informacije iz poljskega vira.

Wilson: Vi sam ste popolnoma pristranski. Moje informacije izvirajo od Američanov, ki so bili na licu mesta. Zdi se, da ste že pozabili za kakšne stvari so zmožni in sposobni Nemci, ako gre za propagando in presijo. Vem, kaj so vse počeli v Ameriki. Nobenih mej ni za to, kar bi izvršili v Šleziji, kjer imajo moč tako na političnem, kakor tudi na gospodarskem polju. Ako imam opravka z Nemci, sem proti njim in za Poljake.

Lloyd George: Hočem se izogniti konfliktom. Nemci v Gornji Šleziji smatrajo Poljake za manj vreden narod in jih zaničujejo. Nemce dati pod poljsko gospodstvo pomenja enostavno: provocirati konflikte.

Clemenceau: Ne motite se: Konflikte boste imeli v vsakem slučaju, sedaj ali kasneje, s plebiscitom ali brez njega....

Ti zapiski nam pojasnjujejo marsikatero zagonetko s pariške mirovne konference.

Doslej nismo vedeli, kdo je bil tisti, ki je na mirovni konferenci s tolikim uspehom zastopal nemške interese, da je često nemška stvar triumfirala celo nad interesi z antanto zvezanih držav. — Splošno se je domnevalo, da je bil ta zagovornik in zaščitnik Nemcev predsednik Wilson v svojem idealizmu. Mermiexovi stenografski zapiski pa nam kažejo Lloyd Georgea kot tistega, ki je stal na mirovnem kongresu z vso vnemo na braniku za nemško stvar.

Vzpričo tega dejanskega položaja se ni čuditi, ako naše jugoslovenske težnje v vrhovnem svetu ne samo niso našle nobenega razumevanja, marveč so naletele naravnost na sovražen odpor. Kdo se ne spominja, s kakšno arogantno energijo je na primer nastopil vrhovni svet proti nam takrat, ko so naše čete zasedle Celovec? Seve, v vrhovnem svetu je sedel poleg Orlanda Lloyd George! Ko izide Mermiexova knjiga, bomo si pa čtudi o koroških dogodkih lahko ustvarili pravo sliko in prišli na jasno, zakaj smo morali izgubiti koroški plebiscit.

ADVERTISEMENTS.

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga

VARČNA KUHARICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane $1.

Slovenic Publishing Co.
New York

ADVERTISEMENTS.

Antonija Rotar prosi rojake širom Amerike, kateremu bi bilo kaj znano o smrti njenega očeta JANEZA ROTAR, roj. 22. maja 1854 v Leskovcu pri Krškem na Dolenjskem, bivajočega v Ameriki približno 22 let, znano enkratno bivanje v Clevelandu, Ohio. Ker bi rada dobila dokzilo, da je res umrl (mrtvaški list) radi nekaj dedščine, prosi, če bi bilo kateremu rojaku kaj znano, naj bi sporočil Antoniji Rotar, Leskovec pri Krškem, Slovenia, Jugoslavia.

(6-8—6)

Zastopniki

Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je:

Za celo leto $6.00; za pol leta $3.00; za štiri mesece $2.00; za četrt leta 1.50.

San Francisco, Cal.: Jakob Lausin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, in Frank Janesh.
Salida, Colo.: Louis Costello.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Linton, Ind.: Lambert Bolskar.
Aurora, Ill.: J. Verbič.
Chicago, Ill.: Joseph Blisch in Jos. Bevčič.
Joliet, Ill.: Fr. Bambič, John Zaletel.
La Salle, Ill., Jos. Switlich.
Iascoutah, Ill.: Frank Augustin.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math Ogrin.
Springfield, Ill.: Matija Barborich.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek.
Franklin, Kans. in okolico: John Repovš.
Kitzmiller, Md.: Fr. Vodopivec.
Chisholm, Minn.: Frank Govže.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Eveleth, Minn.: Louis Govže.
Gilbert, Minn.: Louis Vesel.
Hibbing, Minn.: John Povše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian
Fort Helena, Mont.: Fr. Hrella.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternisha.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, O.: A. Okolish.
Cleveland, O.: Janko Pleško, Jakob Resnik in Chas. Karlinger.
Collinwood, O.: Math Slapnik.
Lorain, O.: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstowww, O.: Anton Klkelj.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa.: Anton Ipavec.
Burdine, Pa.: John Demshar.
Conemaugh, Pa.: J. Brezovec in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Kozoglav in A. Jerina.
Junio, Pa.: Anton Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Math Kambič.
Farrell, Pa.: Jerry Oborn.
Imperial, Pa.: Valentin Petersel.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Irwin, Pa.: Mike Pavšek.
Johnstown, Pa.: John Polanc.
Luzerne, Pa.: Anton Gosnik.
Moydell, Pa.: Anton Malovrh.
Manor, Pa.: Frank Demshar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček, Frank Podmiljšek.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jažbe, Vinc. Arh in Ig. Magister.
Ralphton, Pa.: Martin Korošetz.
Reading, Pa.: J. Pezoirc.
Rockwood, Pa.: A. Hochevar.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Little Creek, Pa. in okolico: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Previč.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Coketon, W. Va.: Frank Koclan.
Milwaukee, Wis.: Jos. Tratnik.
Sheboygan Wis.: H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Louis Tauchar in A. Justin.

Poleg gori navedenih so pooblaščeni pobirati naročnino tudi vsi tajniki J. S. K. J.

Koristno in potrebno za vsakega!

Dobili smo knjigo:

'NASVETI ZA HIŠO IN DOM.'

Katera vsebuje sledeče koristne nasvete in navodila:

Živinoreja
Živinozdravnik
Mlekarstvo
Perutninar
Trtoreja
Domača zdravila
Kako se napravi različne domače pijače
Vseznalec

ter še mnogo drugih nasvetov in navodil, katera so vsakemu potrebna.

Knjiga ima 400 strani.

Stane 80 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York

Iz življenja v sovjetski Rusiji.

Ruski filozofi.

V Rusiji je mnogo filozofov. Rus rad modruje, govori o smislu življenja, o ugankah sveta. Tip teh navadnih neakademičnih "filozofov" so nam podali pisatelji.

Srečujete ga skoraj v vseh delih Dostojevskega, ima ga Tolstoj; Maksim Gorkij ga je odkril celo med vagabundi. Čehov v vsakdanjem meščanskem življenju.

Pojav tega prirodnega filozofskega hotenja je na pr. bujno rusko rektarstvo. Kakor povprečen ruski intelingent pogosto "filozofira" in se spre s svojim sosedom zaradi kakega nemškega filozofa, tako se mužik v svoji samoti, sredi ogromnih step, skrega s svojim popom, oznanjevalcem oficije'nega verstva in se pridruži tej ali oni sekti, ki bolj odgovarja njegovemu temperamentu in duševnemu nivoju. To veliko zanimanje ruskega naroda za duševno življenje zlasti za verstvo, je zelo vplivalo na razvoj ruske filozofije.

K akademični filozofiji je došlo v Rusiji dokaj pozno največji vpliv so imeli nemški filozofi Kant Hegel, Cehlegel itd. med debatami o teh filozofih je vzraslo več generacij ruske inteligence in ravno filozofski spori so postali najjač je kresilo dveh nasprotnih struj, ki ste v tako globoki zvezi z razvojem ruske kulture: slavjanofilstva in zapadnjaštva. Vendar pa se je ruska akademična filozofija razgubila bolj v analiziranju, v diskuzijah o zapadnih filozofih in njihovih metodah mišljenja, kakor pa da bi se bila poglobila vase, iskala tako kot literatura samoniklí ruski izraz ter se na ta način uveljavala v Evropi. Bolj kot po svoji akademični vrednosti je rusko filozofiranje zaslovel v Evropi po svoji literaturni obliki. Mnogo filozofije je raztresene po spisih ruskih pisateljev. Spomnimo se samo, da je Dostojevskij podal v Razkolnikovem tip nadčloveka kakor ga je razvil Nietsche. Nemec je ostal pri samem tipu in ga razvil do vseh konsekvene, a Rus ga je postavil v življenje, mu dal meso in kri in pustil, da se je izživel ter na reelnih tleh pokazal pozitivno vrednost svojih idej. Na ta način je postala iz življenja ruskega nadčloveka — krščanska katarza....

Zadnja leta se je začela ruska akademična filozofija nekako osredotočevati in sistemizirati v večjem obsegu kot poprej. Vzgled ruskih naravoslovcev ki so zaslovel daleč na zapadu in dali znanosti mnogo novih rezultatov svojega neumornega dela, je imel velik vpliv tudi na rusko filozofijo.

Pred vojno sta se pojavili na petrograjski univerzi, ki je bila centrala ruskega filozofskega življenja, dve ostro ločeni struji: prvo je vodil znani filozof prof. Aleksander Vvedenskij, ki je zbiral okoli sebe pozitiviste. Tu se je interpretirala zapadna filozofija in razvijal od vseh momentov narodnega življenja neodvisni rasijonalistični duh. Struja 'pozitivnih' je bila najmočnejša oficijelna.

V opoziciji je stala že pred vojno manjša struja. Vladimira Solovjeva in pod vplivom francoskega filozofa Henri Bergsona. To so bili ruski intuitivisti, ki so imeli pred sabo velik cilj: ustvariti na vseh sobodnih metodah filozofskega mišljenja osnovani ruski tip filozofije. Tej struji stoji na čelu mladi filozof Nokolaj Loskij. Ni to šola v smislu nemške kabinetne filozofije. Zdi se da se je tu formirala zveza mladih, samoniklih duhov, ki se pripravljajo, da posežejo v vse rusko duševno in moralno življenje v novimi duševnimi silami in velikimi reformami.

Kakor se je na strani pozitivistov razvila skupina skrajnih pristašev materijalizma, tako se je na nasprotni strani razvil versko filozofski misticizem, kateremu so pripadali Berdjaev, Trubeckoj, Florinskij in dr. Ruski intiu-itivisti so se bili izognili tudi oni pozitivni, zakaj njihovo naziranje se ne oddaljuje s sfere preperele skolastike in v mistične daljave prebujnega čustvovanja — marveč stoji na tleh resničnega življenja in vseh njegovih bomponent Pripomniti je treba, a se je tudi v ruski biologiji pojavila precej izrazita reakcija proti materijalizmu in se je pričel uveljavljati neolamarkizem s precejšnjo primesjo neke nove "Naturfilozofije."

Sokolov nam v zgoraj citiranem spis slika to duševno razpoloženje, s katerimi so ruski filozofi stopili v ero velike revolucije. Kako so se orijentirali v tej strašni megli presnavljanja in preporojevanju?

Treba je omeniti, da so boljševiki uvedli tudi na čisto duševnem in nravnem področju ruskega narodnega življenja diktaturo in terorizem. Boljševiki so hoteli konsekventno odpraviti vse tradicije in ustvariti iz Rusije tip strogo racijonelne države. Če pomislimo, kaj je bilo Rusu verstvo in v kako ozki zvezi je bil ves njegov svetovni in življenski nazor z bogoiskateljstvom, nam postane taka diktatura utopična, zlasti če se poslužuje čisto nasprotnih, t. i. materijalni srestev. Morda bi bili komunisti dosegli več uspeha, če bi obdali komunizem z glorijo misticizma in ga skušali spojiti z verskimi tradicijami dosedanjega kulturnega razvoja v Rusiji Njihov brezobzirni materijalizem, kopiran čisto po zapadnem materijalizmu in prekvašen z elementi židovskega cinizma, je moral nujno povzročiti reakcijo, ki se res tudi kaže v vsem duševnem življenju sovjetske Rusije.

Ker je imela ruska pravoslavna cerkev čisto državni značaj in je bila vsa višja in nižja duhovščina vzgojena v duhu cezaropapizma, so boljševiki zatirali cerkveno svobodo in preganjali duhovščino. V zmedi, ki je nastala, je na videz izginilo močno ogrodje cerkvene organizacije. Inteligenca je izgubila ves svoj duševni vpliv, boljševiški intelektualci so propagirali zgolj socijalna gesla, politiko in materijalizem in tako je v primerema kratkem času zastala vsa cirkulacija notranjega, duševnega življenja v Rusiji Zaostala inteligenca se je udajala obupu, ljudstvo pa praznoverju in vsem drugim slabostim, in jih je zapustila ne - narodna, samodržavna ruska cerkve.

Značilno je, pravi Sokolov, da je izšla inicijativa za ruski verski preporod ravno iz vrst onih filozofov, ki niso iskali zgolj intelektualnih resnic in vrednot, marveč so računali tudi z intuitivnimi stremljenji človeka ter se pripravljali za realizacijo vlikih življenskih reform. Ti filozofi — Nikolaj Loskij, Karsavin, eyer in drugi — so ripravili teren za preporodno gibanje, ki se je kmalu po katastrofi ruske samodržavne cerkve pojavilo v vrstah mladega duhovništva. Pod njihovim vplivom je nastal Bogoslovskij Institut v Petrogradu, katerega Sokolov nazivlja "otročiček nove cerkve". To novo versko gibanje, ki je v ozki zvezi z mlado rusko filozofijo, je še v povojih, v procesu prve kristalizacije — a gotovo je, da bo imelo z ozirom na velikansko religijozno dispozicijo ruskega narodnega mišljenja globok vpliv na razvoj in konsolidacijo Nove Rusije, ki že vstaja na obzorju.

Pripomniti je treba, da se to gibanje, izogiba vseh stikov z državo, katera nujno stremi za tem, da si to bogato, rodovitno silo prisvoji in jo vprorabi za lastno organizacijo. Nadalje je obračunalo z ortodokstvom, ker noče omejevati svoje poti v nobeno preperelo, načelno avtoriteto, ki ne spada k neposrednemu verskemu doživljanju. Zdi se, da se bo ta cerkev precej približala katoliški. — Zato so katoliški cerkveni krogi zadnje dve leti zelo zanimajo za rusko cergveno gibanje in proučujejo z vso vnemo probleme vzhodnega krščanstva.

Izmed filozofov — intuitivistov je prestopil mejo pozitivnega verstva Karsavin, ki se v svojih knjigah "Katoličestvo" in "Solligija" peča s specifično verskimi vprašanji. Voditelj intuitivistov Loskij se še ni odločil, dasiravno se v zadnjem času mnogo peča s transcedentalnimi problemi. Loskij je nastopil kot lajik v petrograjskih cerkvah in čital svojo razpravo "Bog v sistemu organičnega svetovnega nazora." Nastop Loskega v pravoslavni cerkvi je vzbudil splošno pozornost. Sokolov opisuje prizor v neki cerkvi, katero so napolnili delavci sosednih tovarn. Izza Laskega je govoril neki komunist, ki je branil filozofa in ga priporočal, dasiravno je "bušni". Skupina ljudi je nato zapela internacijonalo ostali na "Spasi Gospodi...."

Tudi pozitivisti še delujejo dasiravno so izgubili velik del svojega vpliva in jim očividno ne dostaja jasne orijentacije v revolučnem kaosu. Značilno je, da je njih voditel Vedenskij, "skozi in skozi nasprotnik vsake metafizike", povdaril v svojem najnovejšem spisu "Psihologija brez metafizike" nujnost religijoznega čustvovanja.

Zanimiv znanstven spis, ki je nedavno izšel v Rusiji, je obširno delo astronoma Nikolaja Morozova "Hristos". Morozov dokazuje na podlagi skrbnega proučevanja zvezd v prvih stoletnjih krščanstva in analize astronomov, spisov nahajajočih se v starih cerkvenih spisih, da se je večina dogodkov, ki jih pripisujejo prvemu krščanstvu, zgodilo par stoletij pozneje — v III. in IV. stoletju ter da je bila večina knjig stare zaveze redigirana oziroma spisana v IV. — V. stoletju. Tako se na pr. alegorični planet pri Ezekijelu odnaša na komet I. 151. Isto velja o knjigah Danijela, Jeremije in drugih prerokov stare zaveze. Morozov dokazuje, da je poglavje o Balaamu in njegovi osliei dospelo v svete knjige šele v VI. stoletju, ker astronomska elegorija te legenda popolnoma v vsem odgovarja konstelaciji zvezd 6. januarja 1. 532. Legenda o Samsonu in Dalili je bila po raziskovanjih zgodovinske astronomije spisana kmalu po 15. marcu 1. 359.

Kar se tiče osebe Kristove, sklepa Mozorov, da se je krščan. pojavilo že precej časa pred Kristom. Krist je po njegovem astronomskem raziskovanju izvel v IV. stoletju in je umrl 21. marca 1. 368. Mozorov je poročal o svojih raziskovanjih že na vseruskem astronomskem kongresu (oktobra 1. 1920.) Njegova izvajanja so zadela na ostro kritiko ruskih teologov. Sokolov trdi o Mozorovu, da je "silna osebnost, velik astronom — matematik, človek nenavadne pridnosti in nedvomno velikega talenta."

To je samo par momentov iz velikega duševnega proebrata, ki se pripravlja in zbira okrog močnih idejnih centrov v današnjem revolučnem kaosu ruskega naroda. Znanstveniku in posebej še filozofu bo dana pri tem velika vloga zakaj Rus se nikdar ne bo zadovoljil s samo socijalnopolitično revolucijo, temveč bo skušal po nagibu svoje široke, k človeškim ciljem stremeče nature zrevolucijonirati in preobraziti tudi duševno in moralno življenje.

Za revizijo ustave na Holandskem.

Načrt holandske vlade za revizijo ustave je naletel v senatu na nučen odpor. Nekateri senatorji so se celo protivili predlogu glede prestolonasledstva, ki naj bi preprečil, da pride po smrti sedanje prestolonaslednice, če bi slučajno umrla brez otrok, na holandski prstol kak popolnoma tuj bivši nemški knez. Izjavili so, da pozdravijo raje vsakega tujca na prestolu, samo da ne doživijo konca holandske monarhije! Večina senatorjev pa je bila tako pametna, da je glasovala za ta prelog. Senat se je nadalje izrekel proti predlogu, ki ga je sprejela poslanska zbornica, naj bi bil v bodoče tudi senat izvoljen na podlagi proporcija. Senat je tudi odklonil splošno žensko volilno pravico, ki jo je predlagala vlada in jo sprejela polanska zbornica. Min. predsednik Ruys de Beerenbrouck, ki se je vrnil iz Genove, da bi osebno zagovarjal revizijo ustave, je bil seveda z rezultatom glasovanja razočaran, tem manj ker so zakrivili njegov uspeh tudi člani vladne koalicije in katoliške državne stranke. Politiki levice so svetovali vladi, naj takoj razpusti senat, ker upajo, da bodo novoizvoljeni senatorji bližji vladi. Toda vlada je predložila nov revizijski načrt, v katerem je deloma obdržala svoje predloge, deloma pa ugodila senatu. Isti dan, ko je izročila vlada revizijski načrt je v poslanski zbornici interpeliral socijalno - demokratski vodja Troelsthra glede koncesij gosposki zbornici ter izjavil, da bo v najkrajšem času predložil zakonski načrt za polno odpravo senata. Dejstvo, da je konservativni senat odklonil zmerno revizijo ustave, bo zelo vplivalo pri prihodnjih volitvah v poslansko zbornico.

Rešitev notranje-politične situacije.

"Jugoslovenski list" izvaja: "Muslimanska skupina okoli dr. Spahe je zadala brezpogojno udarec vladni večini, ki je sestavljena iz precej heterogenih elementov uspeh dr. Spahove skupine je zelo problematične narave. Spaho je znal v svojo osebno politično korist, izrabiti nezadovoljstvo muslimanskih mas brez ozira na njih lastne in državne interese ter je navidezno zavladal v muslimanski organizaciji, katere ni ne ustanovil in ne pomagal pri ustanovitvi Obžalujemo razdor med muslimani v interesu države, ker smo vedno verovali v iluzijo, da bo muslimanski element oni faktor, ki bo delal pri konsolidaciji, pri zgradbi mosta, ki naj bi služil za pomirjenje med plemeni. Tudi v drugih strankah se lomi. Pri demokratih se pojavlja vedno več desidentov, ki ostro kritizirajo delovanje ministra Pribičeviča. Tudi pri radikalcih ni vse v redu. Med pristaši Protiča in med pristaši Pašiča je vkljub prikrivanju veliko nasprotstvo. V slovenski ljudski stranki sta tudi dve struji, desničarka in levičarka. Zdi se, da hoče pomagati zadnji dr. Šušteršič, ki je ravno te dni izdal senzacijonalno brošuro, v kateri resaunira delovanje klerikalcev, ki jih kaže v najslabši luči. Še slabše je s takozvanim hrvatskim blokom, ki z raznimi memorandumi varajo naivno javnost in kompromitirajo državo in hrvatski narod. Edino volitve morejo spremeniti to megleno sliko. Edino volitve morejo premakniti naš notranji položaj z mrtve točke. Izgovor, da nove volitve niso oportune iz tega ali onega razloga in da bi še bolj povečale kaos, ne drži. Poglejmo samo n. pr. Italijo! Kolikokrat so se tam vršile volitve po kratkem parlamentarnem zasedanju, ker parlament no mogel delati. Mi celo mislimo, da bi nove volitve omogočile takozvanemu hrvatskemu bloku, da gre v parlament, ker bo s popolno pasivnostjo izgubil prestiž v narodu. Vsa javnost brez razlike strank zahteva, da se rešimo tega nesrečnega kaosa, krpanja in mešetarenja za vladne večine. Javnost je prepričana, da je to eden glavnih vzrokov našega gospodarskega nazadovanja. Samo nove volitve morejo razrešiti ta kaos, zato se ne sme odlašati z volitvami. Mnogo upanja je, da bi nove volitve odstranile mnogo nesoglasij, da bi skrhale tudi ostrino nesrečnega plemenskega boja, ki je pričel minirati ves naš državni organizem". Dvomimo, da bi bile nove volitve tisto čarobno sredstvo, ki bi odstranile vse neprilike v državi.

ADVERTISEMENTS.

Pozor rojaki,

ki nameravajo potovati v kratkem v stari kraj in žele brzo dospeti na svoj rojstni dom.

Mi smo posredovali pri francoski družbi, da odredi poseben prostor za Jugoslovane na najboljšem parniku **Paris,** ki vozi samo 6 in pol dni iz New Yorka v Havre, torej do Ljubljane samo 10 dni.

Parnik Paris odpluje iz New Yorka

☞ dne 14. junija ☜

in potniki tretjega razreda bodo imeli sobe z dvema, štirimi in ne več kot šestimi posteljami, posebno jedilnico, najboljšo hrano in vino pri vsakem obedu.

V Havre jih bo čakal poseben vlak, ki jih bo odvedel z vso prtljago vred naravnost v Trst. Na parniku ima vsako potnik do 300 funtov prtljage proste.

Izleta se vdeleži tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta, vštevši vojni davek le **$113.85.**

Izletniki naj se javijo, čimprej mogoče, da bomo zanje vse potrebno uredili. Kdor je pripravljen da se tega izleta vdeleži, naj nam pošlje takoj aro, da mu boljši prostor preskrbimo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street — New York

Kje je ANTON PAVŠIČ? Prosim cenjene rojake širom Amerike, ako kateri ve za njega, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se pa sam javi na sledeči naslov: Mathias Poznich, Star Route Box 23—B, North Birmingham, Ala. (6-7—6)

IZ PROSTE ROKE SE PRODA

več hiš in njiv. Opozarjam zlasti Vrhničane, naj se obrnejo pismeno na g. Gabriela Jelovška, Vrhnika, Slovenia, Jugoslavia.

(3-6—6)

NAZNANILO.

La Salle, Ill.

Naznanjam vsem delničarjem družbe Slovenski Narodni Dom v La Salle, da se vrši **glavna ali letna seja družbe dne 11. junija** ob 2. uri popoldne v Slov. Nar. Domu. Vabljeni ste vsi, da se iste zagotovo vdeležite, da boste slišali celoletno poročilo in da določite doboče delovanje.

Za družbo Slov. Nar. Dom
Frank Ravnikar, tajnik.

☞ ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

KRETANJE PARNIKOV
Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA SAVOIE	10	jun.	Havre	ST. PAUL	10	jun.	Hamburg
G. WASHINGTON	10	jun.	Cherbourg	RELIANCE	11	julija	Hamburg
HOMERIC	10	jun.	Cherbourg	BERENGARIA	11	julija	Cherbourg
KROONLAND	10	jun.	Cherbourg	VAUBAN	12	julija	Hamburg
NOORDAM	10	jun.	Boulogne	OLYMPIC	12	julija	Hamburg
AQUITANIA	13	jun.	Cherbourg	PRES. MONROE	12	julija	Cherbourg
RELIANCE	13	junija	Hamburg	NOORDAM	15	julija	Boulogne
PARIS	14	junija	Havre	LA SAVOIE	15	julija	Havre
P. ADAMS	14	junija	Cherbourg	G. WASHINGTON	15	julija	Cherbourg
CHICAGO	15	jun.	Havre	MAURETANIA	18	julija	Cherbourg
ROTTERDAM	17	junija	Boulogne	ARGENTINA	15	julija	Trst
MAJESTIC	17	junija	Cherbourg	KROONLAND	15	julija	Cherbourg
LAPLAND	17	jun.	Cherbourg	HANOVER	19	julija	Bremen
HUDSON	17	jun.	Bremen	PRES. ADAMS	19	julija	Cherbourg
CARONIA	17	jun.	Cherbourg	CHICAGO	20	julija	Havre
VANDYCK	17	junija	Hamburg	SUSQUEHANNA	20	julija	Bremen
CARONIA	17	jun.	Hamburg	LAPLAND	22	julija	Cherbourg
BERENGARIA	20	junija	Cherbourg	ANDANIA	22	julija	Cherbourg
P. VAN BUREN	20	junija	Cherbourg	ROTTERDAM	22	julija	Boulogne
MONGOLIA	21	jun.	Hamburg	HOMERIC	22	julija	Cherbourg
YORCK	21	junija	Bremen	LAFAYETTE	22	julija	Havre
OLYMPIC	24	jun.	Cherbourg	OROPESA	22	julija	Hamburg
LAFAYETTE	24	jun.	Havre	HUDSON	22	julija	Bremen
ORBITA	24	jun.	Cherbourg	RESOLUTE	25	julija	Hamburg
AMERICA	24	jun.	Bremen	MONGOLIA	26	julija	Hamburg
RYNDAM	24	jun.	Boulogne	FRANCE	26	julija	Havre
FRANCE	28	jun.	Havre	P. VAN BUREN	26	julija	Cherbourg
MAURETANIA	27	jun.	Cherbourg	CARONIA	29	julija	Cherbourg
RESOLUTE	27	junija	Hamburg	MAJESTIC	29	julija	Cherbourg
MINNEKAHDA	28	jun.	Hamburg	RYNDAM	29	julija	Boulogne
PRES. POLK	28	junija	Cherbourg	VANDYCK	29	julija	Hamburg
LA TOURAINE	29	jun.	Havre	AMERICA	29	julija	Cherbourg
HOMERIC	1	julija	Cherbourg	AQUITANIA	1	avg.	Cherbourg
SAXONIA	1	julija	Hamburg	PARIS	2	avg.	Havre
PR. MATOIKA	1	julija	Bremen	YORCK	2	avg.	Bremen
ANTONIA	1	julija	Bremen	MINNEKAHDA	2	avgusta	Hamburg
FINLAND	1	julija	Cherbourg	PRES. POLK	2	avgusta	Cherbourg
PRES. ARTHUR	1	julija	Bremen	SAXONIA	3	avg.	Hamburg
LA LORRAINE	1	julija	Havre	FINLAND	5	avgusta	Cherbourg
FINLAND	1	julija	Cherbourg	CRETIC	8	avg.	Genoa
AQUITANIA	4	julija	Cherbourg	BERENGARIA	8	avgusta	Cherbourg
TUSCANIA	5	julija	Genoa	RELIANCE	8	avgusta	Cherbourg
MANCHURIA	5	julija	Hamburg	P. GARFIELD	9	avgusta	Cherbourg
PARIS	6	julija	Havre	MANCHURIA	9	avgusta	Hamburg
SEYDLITZ	6	julija	Bremen	BELVEDERE	10	avg.	Trst
MANCHURIA	5	julija	Hamburg	LA SAVOIE	12	avg.	Havre
P. GARFIELD	5	julija	Cherbourg	ZEELAND	12	avgusta	Cherbourg
CONTE ROSSO	6	julija	Genoa	PRES. TAFT	12	avgusta	Cherbourg
ROCHAMBEAU	6	julija	Havre	SEYDLITZ	16	avg.	Bremen
MAJESTIC	8	julija	Cherbourg	LAFAYETTE	19	avg.	Havre
ORDUNA	8	julija	Cherbourg	KROONLAND	19	avgusta	Cherbourg
PRES. TAFT	8	julija	Cherbourg	PARIS	23	avg.	Havre
N. AMSTERDAM	8	julija	Genoa	PRES. WILSON	26	avg.	Trst
PRES. WILSON	8	julija	Boulogne	LAPLAND	26	avgusta	Cherbourg
ZEELAND	9	julija	Trst	ARABIC	29	avg.	Genoa
OROPESA	8	julija	Cherbourg	HANOVER	30	avg.	Bremen

ADVERTISEMENTS.

COSULICH LINE
Naravnost v Jugoslavijo

ZNANI PARNIKI. IZBORNE UGODNOSTI
Ne imejte brezpotrebnih stroškov in zamude.

BELVEDERE - - - - 7. junija
PRES. WILSON - - - 8. julija
ARGENTINA - - - 15. julija

Vnaprej plačane karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnji parobrodni agenturi ali pri

PHELPS BROS. & CO.,
Generalni Agenti
WEST ... NEW YORK

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service

Direktna služba v

Jugoslavijo
preko Havre

z velikimi parniki na 2 in 3 vijake

LA SAVOIE ..... 10. junija
PARIS ..... 14. junija
CHICAGO ..... 15. junija
LAFAYETTE ..... 24. junija

Izborne udobnosti tretjega razreda. Kabine z umivalnico in tekočo vodo, za 2, 4 in 6 oseb. Posebna jedilnica, soba za kajenje, bara in brivnica na razpolago potnikom tretjega razreda. Vino in pivo brezplačno. Za nadaljne podrobnosti vprašajte pri lokalnih zastopnikih French Line.

PRIDENITE MNOGO LET K VAŠEMU ŽIVLJENJU.
Čutite se mlajše od 10 do 30 let.

Zoper zaprtje, kisel želodec, slabe ledice in slabo kri je Bolgarski Krvni čaj izvrstno zdravilo. Vzemite ga vročega pred počitkom, da odpravite prehlade. Prodajajo ga vsi lekarnarji, ali zavarovano po pošti, ena velika družinska škatlja $1.25, ali 3 škatlje $3.15 ali 6 škatelj $5.25. Naslov Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

☞ ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH ☜

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO
JADRANSKE BANKE
in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA
Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA — Trst, Opatija, Zadar.
NEMŠKA AVSTRIJA — Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in pošteno denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. (Vidi zgoraj kretanje parnikov.) Kadar ste na potu v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam to izplačalo, ako se zglasite glede vreditve Vaših denarnih zadev pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo poslusevali naše banke.

Frank Sakser State Bank

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Preko 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, stare rane; oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar; zlate žile, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8 dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA VAŠ DOLAR =

ste pošteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatnino, srebrnino, pratan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če društvo potrebuje pravo svilnate zastavo, regalije, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpošilja blago po celi Ameriki nad 16 let pa že nikdar ni bil kako napravljivost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.